

Kifogástalan ifjú arcyszint
 Őn csak a Kiehlhauser H.-féle
GLYCERIN-CRÈME
 Párisi hölgypor

és az elismert jószág szappanok használata által ér el.
 Raktár: Török József gyógsz. Budapest.

Azonkívül kapható minden gyógyszerárban, droguistánál és illatszerekedvesben.
 8295

Legjobb és leghíresebb pipere hölgypor: a
La VELOUTINE 6959
 Különleges Rizspor BISMUTTAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ.
 PARIS - 9, rue de la Paix, 9 - PARIS.

OSAN szájnak és fogaknak
 a legjobb szer a szájgigiénia és fogaknak
 antiszeptikus, konzerváló, tisztító, egészséges, kellemes és sajátos összetételével fogva tülhaladja jóval az eddig ismert legjobb fogtisztítószereket. OSAN-szájvív-essencia ára üvegenként 1 kor. 76 fill. OSAN-fogpor dobozban 58 fill.

ROZSATEJ a legjobb a legégszesebb szájgigiénia és fogaknak
 üvege 2 kor. Hozzávaló Balsamin-szappan 66 fill.

Tanningene a legjobb hajfestőszer
 sötétzölke, barna és fekete színben. Ára 5 korona.

Fritsch Napraforgó - olajszippanja darabja
 Nándor 1 k. és 70 fill.

ANTON J. CZERNY, Bécs, XVIII., Carl Ludwig Strasse 6.
 Kétféle Londonban, Párisban, Brüsszelben, Konstantinápolyban, Philadelphiában, Bécsben stb. Szállítási utóvétől. Raktár gyógyszerárban, gyógyszerkedésekben, illatszerekárban stb.
 Főraktár Magyarország részére: Török József gyógszertára Budapest.

Miért vannak még emberek, akik a Kathreiner-féle Kneipp malátát kávét még nem használják, noha ez egy izletes és egészséges kávéval?
 Mert nem tudja még mindenki, hogy mily nagy előnyökkel bír a Kathreiner kávé, a mely a kávénövény egy kivonata által a babkávét ízlet és zamatját nyeri. Ő ezáltal felülmúlhatatlan módon magában egyesíti a hódító malátakészítmény értékes egészségügyi tulajdonságait a babkávét kedvelt ízingerével. A Kathreiner Kneipp malátát kávé nagyobb rész mint pótkávé szolgál a babkávéhoz, azonban tisztán élvezve is kitűnően ízlik. Mindentől kapható, de nyitva soha sem lesz árszivta, s csakis az ismert eredeti csomagokban valódi, a melyek Kneipp péter arczképét viselik és a nevet: Kathreiner.

Mariska-crème
 a női szépség emelésére és fontatására teljesen ártalmatlan készítmény. Széplő, májfolt, himlőhely, pürné, pattanás, szárga arcszín, arcvörösség bámulatos gyorsasággal elmúlik, a legdurvább bőr is frissé, fiatalossá, bájosá válik. Kiszimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még korosabb egyéneknek is úde, bájos arczszínt kölcsönöz.
 Egy tégely ára 1 korona 20 fillér.

Valódi **Capozin-kremócs**
 rheuma, kőszvény, ideges fájás, hűlés, idegbajok és mindennemű esontbántalmak ellen kitűnő hatású bizonyított szer. Számos elismerő és hálalirat közül:
 A legnagyobb megelégedéssel bizonyítom, hogy a Capozin-kremócs egy, legfeljebb háromszori bedörzsölése után idült Rheumától minden esetben teljesen megszabadultam.
 Budapest, 1896 október 26.

Relkovitz Antal nyug. ezredes.
 Próbátégely 1 kor., egy nagy tégely 2 kor.
 Kapható a készítőnél
SZABADY JÁNOS gyógszerezsmél
 VII., Danjanich-utca 2/B. 8572

Euthalin nélkül nincsen női szépség!
 Bekérsére és lemosásra egy percnyi idő elegendő, hogy a legpompásabb, eddig el nem ért, hófehér arczszín elővarázsolassék. Euthalin bármennyűnyű háva teszi a bőrt és eltávolítja az arcznak minden tisztátalanságát. Az osztrák gyógszerezsmél-egyetemi vegyszertári laboratorium által kiállított bizonyítvány szerint teljesen ártalmatlan. Kapható gyógszertárakban, droguáriákban vagy illatszerekedvesekben. 8864
 Ára kor. 1.60. - Főraktár Magyarország részére: Török József gyógszerezsmél, Budapest, VI., Andrássy-út 20. szám.

CACAO
SUCHARD

CHINA-BOR
SERRAVALLO, VASSAL
 gyengék, vérszegények és lábadozók számára.
 Kitűnő íz.
 Legjobban ajánlva és alkalmazva a következő tanácsok által: dr. Braun, Drasche, Kraff-Ebing, Monti, Moser, Neusser, Schütz, Weinlechner stb. 1000-nél több elismeréssel. Ára: 1/2 literes üveg fnt 1.20, 1 literes üveg fnt 2.20. Kapható minden gyógyszerárban. 8542
 Serravallo J. gyógsz. Trieszthen.

BRAUSWETTER JÁNOS
 SZEGEDEN 1847.
 CS. ES. KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB. CHRONOMETER-ES MŰRÁS. FŐTALÁLÓJA A REMONTÓIR INGÁORÁKNAK STB. STB.
 JAVÍTÁSOK 5-ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

ÓRAK ÉKSZEREK
 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE
 KÉPES ARJEGYZÉK BÉRMENTVE.

Technikum Altenburg S./A.
 Gépezet, elektrotechnika és chemia számára.
 Tanműhely.
 Műsor díjmentes. 8500 Kormánybiztos.

Kwizda féle Korneuburgi marha táppor
 Baromgyógtan-étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhoknak. 8171
 40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágy-hiánynál, rossz emésztésnél, tehéneknél a tej javítására és a tejtermelés megnövelésére. Ára 1/2 doboz 70 kr., 1/2 doboz 35 kr.
 Valódi csak a fenti védjegyvel. Főraktár Magyarország részére: Török József gyógszertára Budapest, Király-utca 12. szám.
 cs. és kir. udvari szállító, kerületi gyógszerezsmél Korneuburg, Bécs mellett

Különlegességek a szépitőszerek vegyszertári laboratóriumából
dr. Fischer Róbert-tól
 a vegytan tudora és szépitőszerezsmél
 Wien, I., Habsburgergasse 4, 2. St.
Szörirtőszer
 (Epilatoire).
 Arcban, kézen, karokon stb. levő szőrök vegyi úton az Epilatoire által irtatnak ki. Az eljárás egyszerű és fájdalom nélkül, a hatás lassú, de biztos. Az Epilatoire hosszabb használat mellett a szőrök gyökereit teljesen tökéletesen teszi és a sarjadást biztosan megakadályozza.
 A különlegességek árai:
 Szörirtőszer (Epilatoire) a szőrök teljes kiirtására és a sarjadást megakadályozására 1 kis üveg fnt 5.-
 1 nagy üveg ... 10.-
 Bőrszín-Pasta a szőrök azonnali eltávolítására arczról, karokról stb. darabonként ... 2.-
 Széplő-crém 1 tégely ... 2.-
 Ozon, vízben feloldva, 1 üveg (fél liter) ... 1.25
 Blondviz (Blondeur) 1 üveg (fél liter) ... 3.-
 Fo Hajfestőszer 1 doboz szőke egész feketéig 1 fnt 20 krtól 3 fntig és ... 5.-
 Poudre-Email napi arczpor három színben 1 doboz vörössel együtt ... 3.-
 Vörös nélkül ... 2.-
 Venus-víz szép tiszta arczbor elérésére, 1 üveg ... 2.-
 Szer az orv. vörössége ellen, 1 doboz ... 2.-
 Széplő quartz-homok a bőr-alkák kiirtására ... 1.50
 Fűszerek, melyek az Ozon és az egyes különlegességek használatát szőke, ingen és bérmentve küldenek. A készítmények ártalmatlanságáról szóló bizonyítványok bárkinek betekintésére állanak, ugyancsak ezerműi közönségtől megkülönböztető levelei minden vágytól. Felvilágosítás szívesen fogadjuk ingyen alatt. Értékesítési órák: délután 9 óráig este 6 óráig. Raktár: Török József, Budapest VI., Király-utca 12.

VASÁRNAPI UJSÁG

14. SZÁM. 1900. BUDAPEST, ÁPRILIS 8. 47. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával együtt) egész évre 24 korona, félévre 12. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG (a Világkrónikával) egész évre 16 korona, félévre 8. A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) egész évre 10 korona, félévre 5. Külföldi előfizetőknek a postaiag meghatározott viteldi is csatolandó.

GRÓF SZÉCHENYI GYULA
 Ő FELSÉGE SZEMÉLYE KÖRÜLI MINISZTER.

Az Ő FELSÉGE személye körüli miniszter állása, mint tudva van, két hónap óta betöltetlen volt. Ezen idő alatt állandóan foglalkoztatta a közvéleményt az a kérdés: kit fog Ő Felsége választása a Széchenyi Manó gróf távoztával megüresedett helyre kijelölni. Most végre a királyi döntés véget vetett a találgatásoknak. A felség, Széll Kálmán miniszterelnök javaslatára, Széchenyi Gyula gróftól bízta meg a tereza vezetésével.

Az új miniszter nem új ember a közélet terén. Életpályájáról a következők adatait jegyezhetjük föl: gróf Széchenyi Pál es. és kir. kamarásnak és valóságos belső titkos tanácsosnak harmadik fia, abból a házasságból, melyet Zichy-Ferraris Emília grófnővel kötött. 1829 november 12-én született. Iskolai tanulmányai bevégezte után még igen fiatalon a katonai pályára lépett, a mely pálya szinte hagyományosan kedvelt a Széchenyi-családban. Fitestvérei közül is öten szolgáltak a hadseregben, csupán egyik öcsese, Pál gróf, a volt földművelési miniszter volt e tekintetben kivétel. Gyula gróf, a Palatinus-huszárokhöz állt be, s 1848-ban hadnagy, majd rövid időn főhadnagy és végül kapitány lett. A prágai forradalom leveretése után Olaszországba ment a hadseregnek odarendelt részével. Nem sokkal ezután véget ér katonai pályafutása. Mint a Széchenyieknél rendszerint történni szokott (s ebben a nagy Széchenyi István járt elől példájával), a katonaságnál töltött idő gróf Széchenyi Gyula számára is csak előkészület, a munka és önfegyelmzés iskolája volt a későbbi szereplésre, mely előbb a társadalmi élet körében, majd a közpálya más-más terein várt rá. Mikor az abszolút uralom vége felé járt, Somogygyégyben találjuk őt, a hol hazafiás hévvel

éleszi, táplálja a megye politikai és társadalmi törekvéseit és mozgalmait. Kastélya Marczaliban az időtájt Somogy előkelőinek egyik fő találkozóhelye s a közeleti ügyek előkészítésének intező gócpontja. Ebben az időbe esik a megye virágzó gazdasági egyesületének alapítása, melyben szóval és tettel élénk részt vett. Azalkotmányos korszak beálltával, Wenckheim Béla báró belügyministersége idején, Sopron megye főispánja lett és e méltóságában a megye kezseretétetél vitta ki. Három évi működés után Boust külügyminiszter Bécsbe hívta meg udvari tanácsosnak. Mikor pedig József főherceg a honvédség főparancsnokává nevezetett ki, gróf Széchenyi Gyula a főherceg foudarimestere lett. Ez állásából később a magánéletbe vo-

nult vissza, hogy családjának és gazdaságának éljen.
 Ő is, mint atyja, kétszer nősült. Első nejétől, az 1871-ben elhunyt Zichy-Ferraris Karolina grófnőtől, négy gyermeke maradt: Andor Pál gróf és Margit, Karolina és Paulina grófnők, kik — az utóbbi kivéve — mind házasságra léptek. Második nejevel, Klinkosch József Károly lovag leányával, a híres szépségű Paulával 1875-ben kelt egybe s e házasságból származott fia, Gyula József Pál gróf, jelenleg es. és kir. tengerész hadapród.
 Nagy családján kívül, melynek a grófszeretve tisztelt feje és központja, leginkább gazdasági ügyei foglalták el idejét. Marczali uradalma egyik mintagazdasága az országnak. Gyönyörű vadaskertje, kivált fácskánosa, messze földön híresek. Saját gazdasági ügyeinek intézésén kívül részt vett a Magyar Agrár-Bank vezetésében s annak alapítása óta alelnöke volt.

Koller utódai fényképe után.
 GRÓF SZÉCHENYI GYULA.

A királyi kegy többször részesítette nagy kitüntetésekben. Már régebbi idő óta es. és kir. kamarás, 1868 óta pedig valóságos belső titkos tanácsos. Ezenkívül mint magyar kir. főlovászmester zászlósrúli méltóságot is visel. A főrendiháznak e méltóságnál fogva, de vagyoni kiegészítés alapján is tagja s annak pénzügyi bizottságában is helyet foglal. Az első osztályú vaskorona-rend és számos külföldi rendjel tulajdonosa.
 Széchenyi Gyula gróf kevés beszédű, de erős meggyőződéssé ember. Itéletét egy hosszú élet tapasztalatain átszűrte, higgadt megmondoltság vezérli. A 67-es kiegyezésnek s e közjogi alapon a szabadelvű iránynak határozott híve, erős érzéssel a nemzeti haladás minden követelménye iránt. E meggyőződésének adta próbjáját legutóbb az egyházipolitikai harcok idejében, mikor a főrendiház szabadelvű tagjaival szavazott.
 Szilárd jelleme és vonzó egyénisége nemcsak Ő Felsége előtt tetté kedvessé, hanem a budapesti és bécsi előkelő társaság osztatlan

Első es. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.
HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR
 Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120. (saját házában).
 Arany érmeikkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, es. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya, és gyári társulatok, építési vállalatok, éjtőmesterek, ugyancsak gyári és ingatlan tulajdonosok szállítójá. E homlokzat-festékek, melyek mézben feloldhatók, száraz állapotban porakban és 40 különböző mintában különként 16 krtól felfelé szállítatnak, és a mi a festék színtisztségét illeti, azonos az olajfestékekkel. 8646
 Mintakártya, ugyancsak használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

BÁRÓ ATZÉL BÉLA RAVATALA A PARK-KLUBBAN. Erdélyi fényképe után.

rokonszenvét és tiszteletét is biztosították részére.

Habár elérte azt a kort, midőn mások rendszeren a nyugalmat keresik, 71 éve daczára munkabírásának teljében veszi át Széll Kálmán miniszterelnök kezéből azt a tárczát, melynek különleges követelményei benne kiválóan hivattott erőre talál. Az a közvetítő és kiegyenlítő szerep, mely sokszor e miniszteriumnak jut, ép az ő egyéniségéhez való. Bizonyára úgy fogja teljesíteni hivatását, mint királyának és hazájának kipróbált hű embere.

V. B.

ANGYALSZIVEK.*

Szomorún néz szét a rideg világba!
A gyermek, kit már gondok súlya nyom;
Mint durva hant a sarjados virágra,
Nehezkedik rá gyötrelmes nyomor.
Az élet harcza őt korán felrzza,
Derűs álmát komoran űzi el;
Nem is kergethet ő lepkéket játszva,
Neki dolgozni és küzdegni kell.

Dolgozz vagy éhez! Minden falatod
Kemény munkával kell megváltanod.
És olykor minden hasztalan!
Bolyongnod kell hajléktalan.
Tépett ruhádban dermeszt a hideg,
Panaszaidra minden fül siket.
Jársz-kelsz az utozán, étlen-szomjan,
Magadban, búsan, elhagyottan;
De körüléd zsi bong az élet,
Látsz tömeget, mely hajszol élvét,
Látsz csillogást és pompát, látod:
Mily boldogok lehetnek mások!
Kinálja pazar kirakat,
Mi felizgatja a szemed,
Csak kápráztatja a szemed,
Hanem a tied nem lehet.
Kisért a bűnös gondolat:
«Csak vedd el, bárha nem szabad!»
Míg tétovázol, töprengsz egyedül
Melletted elhalad részvétlenül
Zajongó, tarka sokaság.
Csüggedsz. A kínos árvaság

* Az iparos ifjakat védő egyesület javára Pallavicini Edéné és Wenckheim Frigyesné grófnők által az Uránia színházban rendezett műkedvelői hangversenyen szavalt Horvát Klarisz Karszasony, Horvát Jenő kir. táblai tanácselnök leánya.

Izzó könnyet hajt a szemedbe
És izzó érzést a szivedbe:
Tanulsz gyűlölni!

«Tanulj szeretni!
És higgy a jóban! És légy jó magad!
Im, ilyen édes szók hallatszának.
Ez égi szózat kiknek ajkán esendül?
Kik válnak ki a közömbös tömegből?
Angyalszívű nők, kik leszállanak
Fényes világuk tiszta magasából,
Hogy enyhét, vigaszt sugározzanak
A szeretettel, mely szívükbe lángol.
Letörlik ők az árva könnyeit,
Széledén onnan őt elvezetik,
Hol a nyomor, bűn termenek
S kavarnak mély örvényeket.
A nyomorultnak, a hajléktalannak
Híven megvédő, biztos otthont adnak
S ki nélkülük elveszne útfelen,
Munkás, szerencsés polgárrá leszen.

Csudát mivelnek ez angyalszivek,
Ovjátok őket féltve, égiek!
Kik idegen könnyet letörlenek,
Ne ontsanak ők fájó könnyeket,
Ki örömet szór idegen szivekbe;
Annak szívébe szálljon üdvök üdve!

Koroda Pál.

BÁRÓ ATZÉL BÉLA.

Magyarországon nem lehet panaszkodni, hogy nem támad elég kiváló ember. A talentum nem ritka nálunk, csak hogy ennek is van bizonyos filloxerája. A kinek itt nagyobb esze van a közönségesnél, belesik a politika bacillusába, s egész életében beszél, beszél és egyre beszél. Beszéli ezt, beszéli azt, egyszer így, egyszer amúgy, elannyira, hogy a pálya végén már annyira összebeszél mindenfélét, hogy senki se hiszi, a mit mond, de ő azért csak beszél, beszél, beszél és rettenetesen büszke rá, hogy tud beszélni. Némely pályánál egyetlen tett se tarkítja e tömörked beszédét, mint a meddő fa nem hoz gyümölcsöt, hanem csak susog és zörögte a szélben a lombjait. Ezt úgy nevezik, hogy *díszfa*. De nevezhetnék úgy is, hogy *hibaváló fa*.

Aztán vannak olyan talentumok, melyekbe sok szépészeti érzék szorult. Ezekből lesznek a festők (pedig sokszor jobb volna, ha inkább kép-

vásárlókká válnának). De hát ki tehet arról, ha a talentumuk az újjakba veszi be magát? Másoknak ellenben a szívükbe gyűlik az isteni nedv s ez örökké ketyegő és mindent finomító készüléken keresztül formálódnak ki gondolataik versekké vagy novellákká. Egy harmadiknál a szembe száll a bűvés erő, s mint éles megfigyelő jár a földi tájakon, kritikát gyakorolva elevenek és holtak fölött. A jó látás! Istenem, ez a legveszedelmesebb ajándéka az isteneknek.

Ezek a genrek bőven vannak a mi hazánkban, szinte túl bőven. És sajnálatos, hogy e talentumok bizonyos ehablonos kidomborodást nyernek. Nem jobb volna-e, ha valamelyik festő, a kinek annyi érzéke van a színek, formák iránt, esetleg asztalos lenne és világhírű bútorkat tudna csinálni? Vagy ha egy poétát, a ki szívárványos színekbe öltözteti érzelmeit, asszonyok öltöztetésére hajtáná a vele született tehetsége s lenne belőle olyan nagy szabó, mint Worth.

Ime egy példa báró Atzél Bélában, a kit nagy szomorúság közt, úgy szólván az egész intelligens magyar társadalom megnyilatkozó részvéte közt helyeztek a sirba április 1-jén. Egy poétát temettünk valójában, de a ki egyetlen verset sem írt. Ha verseket ír mint középszerűség, talán még nevét se teszi ismertté, de az ő poétasága szerencsésen egy más, eredetibb és érdekes csatornán bugyogott ki és ragadta meg az embereket. A szépnek hódolt ő is, mint minden jó poéta, de nem szavakban fejezte ki, a mit érez, hanem szép tárgyaknak csodálatos chikkel, fölséges összhangban való elhelyezésével. Egyike volt a leggenialisabb szépítőknék és rendezőknek azok közt, a kiktől emlékeznek a krónikák. Oly fantáziával bírt, mint egy ezeregy éjszakai arab és oly izléssel, mint egy angol műértő. Hangulatokat tudott teremteni tetszése szerint oly eszközökkel, melyeknek ezt az eréjét nem is ösmertük. Egy-egy általa berendezett szoba úgy hatott, mint egy költemény.

Igen, Atzél Béla báró valódi költő volt, csak hogy nem az ábécével dolgozott, hanem asztalokkal, vázakkal, szekrényekkel, gobelinekkel, képekkel, ezek voltak a betűi s nem a tinta-tartóba kellett nyúlnia, vagy a palettához színekért, festékért, hanem a Wertheim-kasszába. Ez a poétaság annyival nehezebb, mert ez a Wertheim-kassza okvetlenül kell hozzá. Az Atzél Béláé meglehetősen tömve volt s azzal is különbözött a korunkbeli emberektől, hogy ő, bár mindig a köznek dolgozott, a magyából pótolta. A Park-klub megalkotása és bebutorozása egyik legszebb, legnagyobb műve a korán elhunyt végtelenül érdekes egyéniségű bárónak. Ez a műve jellemzi őt legjobban, mint rendszeren a poétákat is a chef d'oeuvre-jök.

Mert az alap gondolat is mély és hazafias: az összes fővárosi intelligenciát, főurat, genyrt, lateinert összehozni pláne asszonyostól egy kalap alá a mi széttagolt társadalmunkban, mely összegyűlve se elég erős. (Hát még széttagolva!...) Ez volt az egyik nehézség, — a másik nehézség jött utána, a pénz. Néhol az ember menne, de a pénzt nem ezszt. Másutt a pénz megvolna, de az ember nem kapható. Pedig sok pénz kellett. Csak nevétték Atzél, mikor megpendítette. Micsoda bolond utópia az? Hát azt gondold te, hogy Széchenyi István vagy? De ha az volnál is, mi nem vagyunk többé a forradalom előtti magyarok.

Csak hogy ezek nem számoltak az Atzél Béla fenomenális szívósságával, melyhez fogható nem tapasztaltunk még senkiben. E szinte természetfölötti szívóssággal szemben valóságosan törpék azok a kis feladatok, a melyekre ő azt használta. Reggeltől estig járt-kelt ival s

megfogott mindenkit, kapacitált, buzdított szinte egy évig, a nap minden percében, nyugalmat nem ösmerve. Valóságos csatatervekkel volt felfegyverkezve s külön taktikával vett be minden egyes macskakodót, a kit ügyének meg akart nyerni. Némelyeket agyonbeszél, másoknak a hiúságát birizgálta fel. Óriási psychologus volt. Egyszerre megtalálta mindenkinél a foganyút. S kivált az effélében tűnt ki tehetségének sokoldalúsága. És ebben van megmagyarázva egy korábbi akeziójának, mondjuk inkább juxának a titka, hogy ugyanis megválasztván magát képviselőnek, bement a szabadelvű pártkörbe s a nélkül, hogy valaha csak annyit foglalkozott volna is a politikával, a mennyit egy falusi gazda; a nélkül, hogy egy beszédet végighallgatott volna (az ilyen haszontalanságok nem érdekeltek), elkezdett «in politicis» dolgozni bent az ő bonomikus, félig komoly, félig mókázó modorával s addig-addig feszegette, lázított a fogékony elemeket «Tibiscusék» ellen (kiknek a fuzió megakadályozását tulajdonítá Apponyi és Wekerle közt, a mit ő nevezett a két államférfi nevének kezdetűi: A-W, után «Avé»-nak) hogy végre egy nem kis galyibát okozó rajt, a «purosok» vitte ki onnan, véges-végig mulatságos tréfás formában, mintha csak kedélyesen evődnek, incselkednek Magyarország hatalmasaival. Egyenként léptek ki a purusok. Atzél inasa minden «áldott este» megjelent a klubban és levelet hozott Podmaniczkyknak egy kilépőtől. Sokan léptek ki, de végre is több nap, mint kilépő, egyszer csak megszűnt az egész komédia. Régen volt. Azóta már megszűntek az okok is. Atzél Béla az utóbbi időkben szinte restelkedett, ha emlegették ezt a juxát. Az utóbbi időkben nagy elismeréssel beszélt Tiszáról s ha valami kényesebb akcióba toborozták, elhárító mozdulattal jegyzé meg: — Széll és Tisza ellen semmit se tesztek. Politikával nem törődöm. Csináljatok, a mit akartok. Faljátok föl, a kire éheztek. Én nem bánom. De ehhez a két emberhez én nem nyúlok.

Ily szívóssággal felruházva teremtette meg, mint fentebb előrebocsátottam, a Park-klubot és az ahhoz szükséges tőkét. E szívósság az egyik jellemző ereje. Ez csak férfias erény. A másik az izlés, a melylyel bebutorozta a Park-klubot, ez már talentum, ez már művészet, és itt kezdődik már — a szellemi kiválóság. Ebben van a poéta Atzél.

A Park-klubot leírni hiábavaló feladat. Vagy láttá valaki és saját véleményemét szitt fel abból a szembe, vagy nem látta valaki és az nézze meg. A Park-klubot épen úgy nem lehet leírni és leírás után felösmerni, mint az ősi barack zamátját, vagy a hogy nem lehet leírni, hogy mi van Musset valamelyik költeményében — csak ha magát a költeményt le nyomtatja. A Park-klubot látni kell, sőt látni se elég, meg kell vele ösmerned, hogy minden báját élvezdük.

Az itteni urak eleinte magok se ösmerték fel a klub berendezésének ezt a nagy poézisát, csak azt látták, hogy szép és egyszerű. A mi majdnem úgy hangzik, mint ellenmondás. Végtelenül egyszerű és ennek daczára végtelenül szép. Szinte meghökkeni a Balkán szomszédságbeli embert, hogy lehet ez? És még egy feltűnt: szép, pedig milyen olesó!

Valóban igen olesón butorozta be Atzél a Park-klubot. No persze. Hiszen mindenféle ócska bűtorzt szedgetett össze Londonban a Piccadillyn. Elment az angol falusi kastélyokba s összeszedte az öreg holmit. Potom áron. Hja, tudja a forrását és alkudni is tud. Szeret beszélni, kapacitálni s agyonbeszélte az ostoba angol ószereseket. S aztán milyen ügyes! Az ő elrakogatásában milyen jól veszi ki magát ez az egykori lim-lom, melyet ő kijavított, kitataroztatott idehaza.

Ő maga meglehetősen fumigative szólott a vásárlásairól. S épen azért nem talált azokban senki virtust. Még az olesóság is csak keveseknek tűnt fel.

Egyszer aztán azt hallotta a királyné, a megboldogult Erzsébet, hogy a Park-klubban nagyon jó kávé van. Mire a felséges asszony megüzente Atzél Bélának, hogy másnap oda megy Ferenczy Idával reggelizni. A reggelit egy pompás kényelmes és nagy leleménnyel kifundált angol asztalkán tállalták fel, mely nagyon megtetszett a királynénak:

— Olyan szép, olyan czélszerű ez az asztalka, hogy csaknem beszélni tud. Magam is szeretnék ilyen asztalt. Ugyan tudja meg kérem, hol vette a Park-klub?

Ferenczy Ida alkalmilag kérdést intézett ez iránt Atzélhoz, ki az asztalt azonnal becsomagolta és elküldte Bécsbe a királynénak, megjegyezve, hogy a Park-klub örömmel engedti át a beszerzési áron, a beszerzési ár pedig 27 frt 50 kr. a leltár szerint.

A felséges asszony postafordultával megküldte az összeget és köszönetét, hanem az asztalka mégis árulója lett az Atzél Béla fiúknak. A reggeliző asztalkát meglátta egyszer a királynénál Mária Valéria s kisiklott az ajkán, hogy ő is szeretne ilyen.

A királyné most már nem fordulhatott a Park-klubhoz, hanem ajándékuil kívánván illet adni a leányának, lefényképezte az asztalkát és elküldte Londonba egy ügynöknek, hogy szerezze meg a párját.

Meg is szerezte, de huszonhat fontba került, s így sült ki a turpisság és szivárgott ki apránként, hogy báró Atzél Béla miért olyan szerencsés vásárló és hogy az angol font hogy olvad le Pesten forintra.

Koller utódai fényképe után.

BÁRÓ ATZÉL BÉLA.

reggeliző asztalkát meglátta egyszer a királynénál Mária Valéria s kisiklott az ajkán, hogy ő is szeretne ilyen.

A királyné most már nem fordulhatott a Park-klubhoz, hanem ajándékuil kívánván illet adni a leányának, lefényképezte az asztalkát és elküldte Londonba egy ügynöknek, hogy szerezze meg a párját.

Meg is szerezte, de huszonhat fontba került, s így sült ki a turpisság és szivárgott ki apránként, hogy báró Atzél Béla miért olyan szerencsés vásárló és hogy az angol font hogy olvad le Pesten forintra.

Nagyobb, általánosabb sikert és elismerést azonban mégis csak akkor bírt kivívni Atzél Béla, s a Park-klubból is azon időben lett csak nagy látnivaló, mikor Budapesten jártakor Vilmos német császár megnézte s elragadtatva monda:

— Ehhez fogható szépet soha se láttam.

Miattunk, magyarok miatt ugyan itt állhatott volna az a Park-klub világ végeiglen (hiányozván a mivel összehasonlítsuk), soha se látuk volna olyannak, a milyen ma. Nekünk mindig valami idegen tekintélyre van szükségünk. Annak a szemén át nézzük a dolgokat. A saját szemecnknek nem hiszünk. Iróink, tudósaink neve

is csak akkor lesz hangzatos, ha előbb már az idegenek megdicsérték. Míg ők ki nem mondják, hogy valami arany, addig csak rög.

Biztos, hogy Atzél Béla genie volt, egy rendező genie. Nagy, kerek fejében, melyből két nagy, gömbölyű fekete szem világitott a bozontos fekete szemöldök alatt, egyre forrtak újabbnál újabb tervek. Beszélgetés közben a fehér asztalnál szötte plánumait s mint valami arbeszkek rajzoltak ki az egyes részletek apródonként. Pihenni nem tudott. Valami megfoghatatlan tettvágy sarkalta szüntelen. Mindig dolgozott valamiben.

És semmit se tett úgy, mint mások. Mindent eredeti módon, azaz «manérosan» (ez volt a kedvencz szavajárása), a «pennászok» segítségével. És minden sikerült neki. A Park-klub megalkotása után az Országos Kaszinót emelte szokatlan magasra. Berendezte nagy anyagi áldozatokkal s megcsinálta hozzá a női kaszinót is, mely szintén ritkítja párját Európában. Annnyira szenvedélye volt a csinósítás, ha ötlete támadt, hogy ebbe vagy abba a szögletbe jól venné ki magát egy rokokó szekrény, vagy egy XIV. Lajos korabeli diván, a saját házat is kipusztította, hogy azt legottan oda teremtesse.

Hogy mennyire leleményes volt, legjobban megmutatná ama fényes lakosztály, melyet szőnyegeivel, gobelinjeivel, spanyolfalaival a bútoraival egyetlen nagy börtöni cellájából varázsolt át, midőn pár évvel ezelőtti párbajvétség miatti büntetését töltötte ki, mint államfogyoly. Egy dolgozószobát, egy hálószobát és egy szalont csinált. Örök kár, hogy le nem fényképezték e kis fészket, melyet Páris leg-elegánsabb gavallérja is megirigyelhetett volna. A fogság két vagy három hétre szólt. Egy héti csinálta a szobát, egy héti gyönyörködött benne, egy héti pedig bontotta, mialatt pompásan mulatott a munkájával.

A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁS MAGYAR PAVILLONJÁNAK EGYIK RÉSZLETÉ.

Kemény koponyájú ember volt ez a báró Atzél, ki belátott az emberek veséjébe s ki mókázó modor alá rejtette a jó szívet és a humánus, mély gondolkodását. Mindent, a mit csinált, olyan módon csinálta, mintha csak úgy juxból, unalomból tenné, sőt néha a legözönbözőbb célokat hozta fel ürügyül, hogy elhárítsa magától azt a gyanút, mintha ő valami buzgó hazafi akarna lenni. Utálta az efajta poseuröket. Oh dehogy. Ő nem hazafi, ő semmi. Hanem hát csak mégis megcsinálja ezt vagy azt, — mert meg akarja bosszantani X vagy Y urat.

Ünnepélyeket rendezett künn a városligetben jótékony célra. Az az hogy, bánja is ő a jótékony célt. Imigy szól ezinikusan, hanem megígérte az asszonyoknak, hát már csak megteszi nekik, s hetekig dolgozott, veszekedett hordárokkal, napszámokkal, lótot-futott, költött s mikor nagy, horribilis jövedelem lett, hogy még nagyobb legyen a virtus, belecsempészett öt-hat ezeret az összeghez a magáéból is, s nagyokat nevetett az elszámoló közegek álmélkodásán, hogy az összeg nagyobb, mint kellene lennie a jegyek szerint.

Atzél Béla nem volt közönséges ember, birt az alkotók ama tulajdonságával, hogy a mint valamivel készen lett, attól már elment a kedve; mindig a terveibe volt szerelmes, nem a munkába. A nagy tevékenységeknek ez a titka.

Ehhez bírta még a nagy szellemek gögijét is. Nem kellett neki a tömjén, s nem számított semmi elismerésre, semmi hála. Oh, ő belátott az emberekbe. Tudta ő, milyen kicsinyek. Hiszen játszott velök. Politikusokat, grand seigneuröket is megtánczoltatott medvék módjára. Ösmerte belülről a Plato tollatlan két lábú állatjait, s egy kicsit talán meg is vetette őket. Vagy ha nem is, de nem akart tőlük semmit.

Ostorozta, utálta a strébereket. Semmit se utált jobban. Azért is volt olyan idegenkedéssel, ha valami ünneplés-féle környékezte. Egyszerre visszavonult érzékenyen, mint a megérintett csiga a házába. Elpirosodott arra a gondolatra, hogy őt az a gyanú érje, mintha talán azért buzgólkodott volna ő is, hogy — most arassa érte a babérokat.

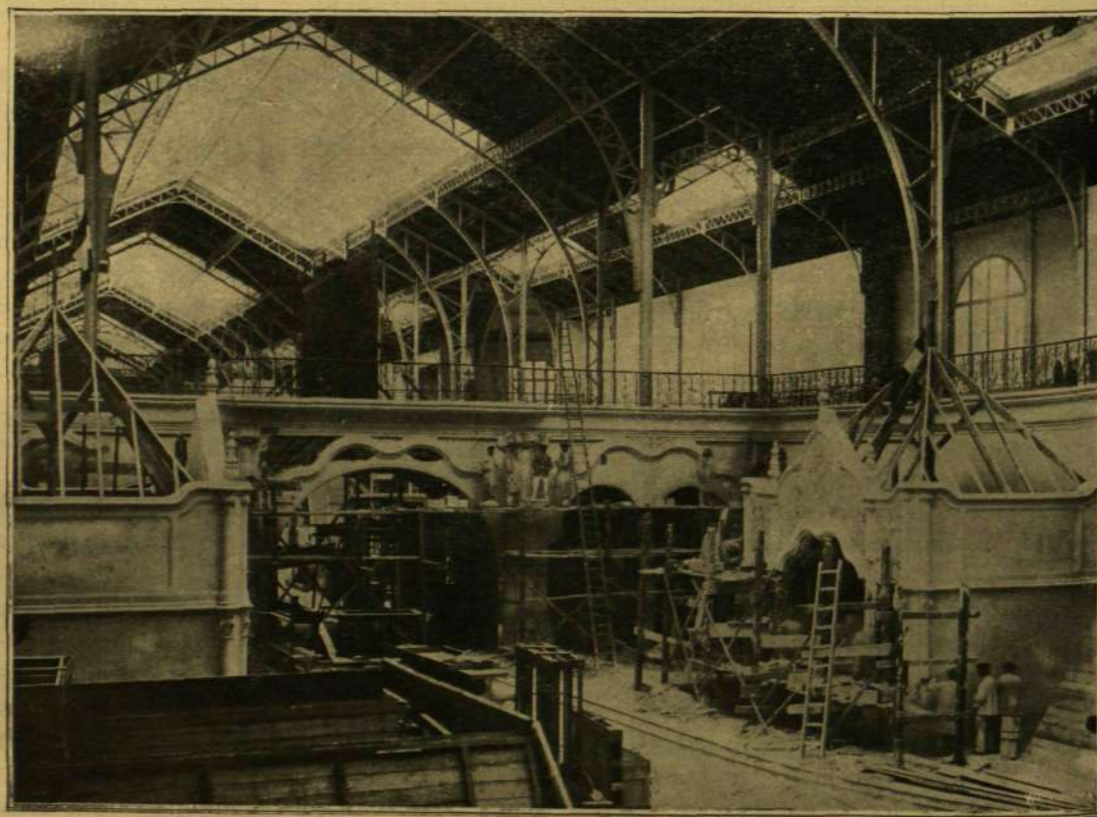
Lehet, hogy ezt az arisztokratikus temperamentum diktálja így egy arisztokratának — ha egyszer igazán tesz valamit. Kitüntetés csak az az arisztokrata fogadhat el röstelkedés nél-

kül, a ki semmit se tesz érte. Mert azt nem gyanusíthatják, hogy törte magát utána. Meglehet, hogy így van. Én nem tudom.

De azt tudom, hogy az Atzél Béla frakkján a gomblyukban nem volt semmiféle rendjel. A mi igazi esoda ebben az országban.

Atzél Bélának semmi se kellett. Ment a maga által vert csapáson, az ő eredeti tehetségével és többlet használt, mint akár tíz glorifikált szószátyár, kik úgynevezett fényes pályát futottak be. Az ő hiúsága nemesebb volt, mint a köznap nevezetességeké.

Az utolsó időkben már nagyon kinozta az asztma. Éjjel csak ülve tudott aludni karoszekében. S ha beszélt, közben folyton itta a Selters vizet. Pedig mindig beszélt. Esténként minden kaszinójában megfordult, bekukkant minden helyiségbe s leült a kedveltebb kompániához, kirakta kedvenc eszközeit, kanózos gyufatartóját, ezüst cigarettatárczáját, aztán beszélt, egyre ő beszélt a sajátos, szakgatott modorával, kérdezve másokat és felelve helyet-

BERENDEZÉSI MUNKÁLATOK A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁS EGYIK MAGYAR OSZTÁLYÁBAN.

tük maga magának. Persze mint mindig, most is voltak nagy tervei. Hatalmas fantáziája körülrepkedve a lelemények, ötletek milliárd arany legyecskéitől, egész Pestet gyúrta, alakította, formálta, néha már annyira átépült, hogy a mindenféle fogaskerekű és nem fogaskerekű vasutakkal átbarázdált Svábhégy már bent volt a város kellő közepén, s azon túl voltak a nagy urak palotái. Hm, egy hegy bent a városban, Miesoda szép lenne az. Istenem, de szép lenne. Hm, no, mi? Hát nem lenne szép?

Csakhogy ez kivihetetlen. Hát nem igaz? Az csak úgy lehetne, ha a Keglevich Stefi lenne a főpolgármester, korlátlan rendelkezéssel az angol nemzeti bank fölött. Hahaha! No persze, hm. Apropos, most megint sokat írnak ellene a pennászok. Megezik! Mi?

Új cigarettára gyűjt, aztán megint új tárgyat kezd.

— A mi utópia, az utópia, hanem egy kis sportoeska nem ártana. Mit gondoltok? Egy kis sportoeska. Mert gyengülnek a magyar inacsok és izmocsok. Hát nem úgy van? Meg fogjuk csinálni...

A nagy sport-telep alkotását vette most ezélba s a tornyosuló mindenféle akadály leküzdését forgatta szüntelenül fejében... miközben megszokta gondolatait egy-egy fuldokló köhögési roham.

Most már ez is elmúlt örökre. Álmodja tovább a terveit odalenn. M—th K—n.

MAGYAROK PÁRISBAN.

Néhány nap — és az egész világ izgatott kíváncsisága közepette megnyitják a párisi világkiállítást. A mit a francia leleményesség és izlés szépet és ügyest csak kieszelhetett, a mit a többi nemzet nagyot és hatalmas, eredeti és meglepőt csak alkothatott, gyönyörű egészségé szövédiük itt össze a Szajna partján, a hatalmas Eiffel-torony árnyékában. Tarka és zajos látványosság ez, szédítő és kábító így, a körvonalaiban is és óriási arányával megdöbbentő. Az ember alig tudja elképzelni, mi lesz itt akkor, mikor a hideg és üres épületekben, a melyekben most legfőképpen az ácsok kopásolnak vagy a mázolók meszelnek, zajos és igaz élet fog pezsegni és a kíváncsiak

milliói fognak hullámszni. Az 1889-ik évi kiállítást 20 millió fizető látogató élvezte végig és alig hihető, hogy ez a szám az idén lényegesen ne emelkedjék.

Azonban, noha alig egy hét választ el minket a megnyitás jelentőségteljes eseményétől, a kiállítás távolról sem kész és e rövidke hét alatt nem is készül el. Különbö, azt

festő műtermében a nagy képet még az utolsó esetvonások előtt látja. Itt-ott még hiányzik belőle valami, de az egésznek a hatását ez nem rontja le. Legkevésbé maguk a francziák kések

a mi a miénk, a mi külön kis pavillonunkon kezdve, végig minden egyes csoporton, a melyben résztveszünk. A kiállítás szervezete tudvalevőleg az, hogy minden egyes csoportban minden egyes nemzet kiállítása együtt van, azonfölül pedig minden egyes nemzetnek megvan a maga külön pavillonja, a melyben azt helyezi el, a mi neki a legfontosabb és legbecsesebb.

MEDEA («MEDEA»).

GERTRUDISZ («BÁNK BÁN»).

CLARKSONNÉ («IDEGEN NŐ»).

CLEOPATRA («ANTONIUS ÉS CLEOPATRA»).

CLARKSONNÉ («IDEGEN NŐ»).

PORTIA («VELENCZEI KALMÁR»).

JÁSZAI MARI KÜLÖNBÖZŐ SZEREPEIBEN.

mondják, nem is igazi kiállítás az, a mely a kitűzött időre pontosan és kifogástalanul elkészül és talán nem minden alap nélkül való az a vélemény, hogy a közönség szemében ez nem is fontos. Ellenkezőleg, bizonyos gyönyörűsége telik abban, hogy egynemely félig kész dologot a munka és a keletkezés állapotában nézzen meg. Olyanféle ez, mint mikor az ember a

és nem minden büszkeség nélkül díszkedhetünk azzal, hogy a munkában mi magyarok vezetünk.

Igen, a mi minket, magyarokat illet, mi a megnyitás előestéjén félretereszük a fűrészt és a kalapácsot, mi befejeztük a munkánkat. Hogy utólszor sétáltam végig a kiállítás területén, még egyszer alaposan megsemeleltem mindazt,

A mi tarka és kaczkias pavillonunk, a melynek hatalmas tornya büszkén néz le a Szajna vizére és büszkén hordja a háromszínű lobogót, immár teljesen kész a történelmi kiállítás befogadására, az üvegszekrények már elhelyezték benne és az országház bútorai csak a művészi elrendezésre várnak. Belül a falakat már befestették, kedves és primitív ódon freskókkal, viaskodó

Disztó munka a párisi világiállítás magyar osztályában.

lovagokkal, királyokkal és szentekkel, a sokat ígérő huszárterem fala pedig már csak a Vágó Pál nagy festményét várja.

A pavillon építői, *Bálint* Zoltán és *Jámbor* Lajos, nagyon elmésen, sok eredetiséggel és ötlettel oldották meg nemcsak a pavillon kérdését, hanem az egyes csoportok berendezésének a nehéz feladatát is. Ezekben a külön csoportokban a szecsessziós és mégis magyaros ízű díszítések pompásan hatnak. Így például pompás képet ad a vadászati és erdészeti kiállítás, a háttérben pedig *Olgay* Ferencz színes és ragyogó tájképével, a szomszédban a leggyönyörűbb agancsokkal, a melyeket királyunk, a főhercegek és az arisztokrácia állítottak ki. Mindez a *Lendl* tanár ügyes és fáradhatlan kezét dicséri. Közoktatásügyi kiállításunk magyaros motívumú díszítéseivel, a mezőgazdasági a napraforgóival, gyümölcszeivel és kakasai-ival, eredetiségében meglepő és tarka látványosság, elannyira, hogy nekünk magyaroknak nincs okunk arra, hogy a mi kiállításunk sikeréért aggódjunk. Ez a három csoport immár teljesen kész, ha néhol mi is hátraléban vagyunk, az kizárólag a francziák hibája, a kik miatt helyenkint még hozzá sem foghattunk a munkához. Olyan kényelmes lassúsággal építették a csarnokait, hogy némelyikhez a kőműves munka miatt még ma sem lehet hozzáférni. És mind e készülődéseket, mind e munkálkodásokat *Lukács* Béla kormányozza, napestig járván a területet, a mi a zuhogó tavaszi esőben, a térdig érő sárban, az ingadozó gerendák és az életveszélyesen lebegő deszkák között nem épen mulatságos dolog. Azonban az egész magyar osztályt és mindenkit, a kinek itt a magyar kiállításához valami kis köze van, az az ambíció lelkesíti, hogy az első alkalommal, mikor Magyarország Ausztriától függetlenül, önállóan vesz részt egy kiállításban, a tehetsége és a munkája legjavával fáradozzék e kiállítás sikerében.

Párisban különben most nagyon sok a magyar és esténként a nagy boulevardokon a magyar szó koránsem olyan ritka, mint a fehér holló. Az új és hatalmas magyar kolónia pedig vidám és kellemes bohème-életet él, a melynek a középpontja a *Buffet-Rapp* nagy asztala. Ez a nevezetes kis vendéglő, a mely szemben a

magyar kormánybiztosság épületével ebédre és vacsorára rendes vendégnek látja mindazt a sok-sok magyar hivatalnokot, kiállítót, művészt, vállalkozót, stb., a kinek a kiállítás munkát ad, ma már csak olyan párisi magyar nevezetesség, mint az egykor híres és ma hírhedt Grand-Café, a mely annak idején a párisi magyarok találkozója volt. A nagy magyar asztalnál maga a kormánybiztos elnököl, a zajos és vidám magyar társaság közepette. Voltaképpen pedig csak a munka folytatódik itt is, a kiállítás nagy és fáradtságos munkája a fehér asztalnál, a hol a kis pihenő alatt is csak kiállítási dolgokról foly a szóbeszéd, a nagy álmokról és a nagy reményekről, hogy a hatalmas nemzetek e hatalmas versenyében a kis Magyarországot is észre fogják venni és az elismerés pálmájából a magyarnak is jut majd egy jól megérdemelt ágacska.

Heltai Jenő.

AZ ÜDVÖZLÉS KÜLÖNFÉLE MÓDJAI.

Ha két ismerős találkozik az utcán, vagy bárhol másutt, a legtöbb esetben az az első kérdés: hogy van? Olyan általános szokássá vált már ez a kérdés, akár a rendes köszönések, üdvözlések, s legtöbb ember talán el se tudná kezdeni e nélkül a beszélgetést.

Kevésbé civilizált, vagy más miveltsgű népeknél az ilyen üdvözlések másképp hangzanak s gyakran nagyon különös szertartások kíséretében. Európai ember ugyancsak furesán nézre arra a barátjára, a ki a találkozáskor megfogja egyik lábát s a saját arcahoz törölné, vagy ha kétrét hajolna, arczát két tenyerébe rejtve, mintha foga fájna s egyik lábát levegőbe emelve, a mily magasra csak tudja. Pedig a

Filippini-szigeteken elengedhetetlen kelléke ez a finom udvariasságnak. Hogy mikép jutott valamely nép ily csodálatos szokáshoz, azt nem tudni.

Alig vannak valahol a kölcsönös üdvözléseknek olyan bonyodalmas szabályai, mint a fölkeltő nap országában, Japánban. Ha egyik japáni meglátja a másikat, fölugrik s fejét lesütve, félre fordított arczával meggyorsan előre, mintha a saját értéktelenségének tudata nyomná le. Mikor egész közel értek egymáshoz, meghajolnak, hogy az arczuk a térdüket éri; de egyelőre még nem mernek ránézni egymásra, csak fötlyentenek egyet s kezüket nagy gyorsasággal összedörzsölve bókolnak, minden mondat után fötlyentve egyet. A társalgás aztán ilyenformán kezdődik:

— Köszönöm azt az élvezetet, melyet legutóbbi találkozásunkkor szerezteél.

— Részemről az élvezet. Nagyon sajnálom, hogy oly goromba voltam irántad.

— Hogy mondhatz ilyet, mikor a lehető legudvariassabb voltál, hanem én nem mutattam olyan alázatot irántad, mint a milyen egy ily előkelő egyéniséget megillet.

— Szó sincs róla, nagyon sokat tanultam tőled udvariasság dolgában.

— Hogy ereszkedhetel le annyira, hogy ily hitvány emberrel, mint én, szóba állj?

— Én meg nem értem, hogy méltathatsz figyelmre ily férget, mint én...

Ez egész párbeszédet lesütött fövel mondják el, halk, de roppant szaporra szóval. Mikor aztán elvégezték a bókolást s el akarnak válni, valóságos verseny fejlődik ki köztük, hogy melyik térjen ki. Mikor végre ez is megvan, szinte futva mennek el egymás mellett.

Manapság már az európai miveltsg nagy mértékben áthatotta Japánt s az efféle czifra szokások legnagyobb részt kimentek a divatból, de még mindig vannak követők elegen.

Új-Guineában az a szokás, hogy a benszü-

löttek a közjük érkező idegent falevélből és bogycókból font koszorúval megkoszorúzzák, békés jóindulatuk jeléül. Ismeretes, hogy számos helyén a világnak az üdvözlés abban áll, hogy összedörzsölnek az orrukat, vagy épen a nyelvüket.

A japániakhoz hasonló, talán még inkább czeremoniás nép a kínai. Ha két, az alacsonyabb néposztályhoz tartozó kínai találkozik, első kérdésük ez: *ja fan?* (Megetted már a rizsedet?) Náluk az étvágy igen nagy szerepet játszik s kövérnek lenni nagy dicsőség, ezért szól az evésről a legelső kérdésük. Előkelőbb kínaiak a találkozáskor összekulesolt kezeiket égnék emelik s aztán hátra hajlítják, a mennyire csak lehet. A kínai illem-kódexben pontosan meg van határozva az idő, a meddig ezen üdvözlésnek az üdvözölt személy előkelőségéhez képest tartani kell.

Ha a két találkozó kínai rég nem látta már egymást, térdre esnek s arczra borulnak kétszer vagy háromszor. Különböző alkalmakra egész pontosan meg vannak határozva a hajlongások és kölcsönös üdvözlések. Meg van szabva, hány-szor kell valakinek meghajolni, mikor a házba belép s hány-szor, ha ülésel kinalják. Ha aztán valaki egygyel többször, vagy kevesebbszer hajol meg, ugyancsak rossz nevelésű embernek nézik.

Régi időben európai népeknél is voltak ilyen furesz szokások. A régi hollandi e szavakkal üdvözölte jó barátját: «Lesz-e ma jó ebéd?» Franciaország nagy részében meg a találkozó ismerősök megharapták egymás fülét. Ez helyettesítette náluk a csókot. Különböző szokás még ma is a francia köznépél, hogy jóindulat jeléül meghüzdgálják az egymás fülét, a mi kétségkívül ama régi szokás maradványa.

BUDAPEST A PÁRISI VILÁGTÁRLATON.

A régi városházat, lebontása előtt, még egyszer nagy számban látogatta a közönség: ódon termeiben kiállította a főváros tanácsa mindazt, a mi Budapestről a *közgazgatási halóság* Párisban bemutat. Sokan csekélynek tartják a bemutatott gyűjteményt, a mely a virágzó, bámulatosan fejlődő szép fővárost nem a maga ragyogó pompájában tünteti a néző elé. S van is ebben igazság, de csak igen kevés. Mert hiszen nem reklámszerű mutatványokat, hanem részben komoly, tudományos, részben színes, vonzó látványt gyűjtöttek egybe, hogy kielégítse a tudóst is, a laikust is. Tudományos, szakszerű grafikonjai, táblázatai a művelt nyugatot bármely fővárosának becsületére válnának; színes akvarell látképei pedig eléggé megkapóan mutatják be a fővárost.

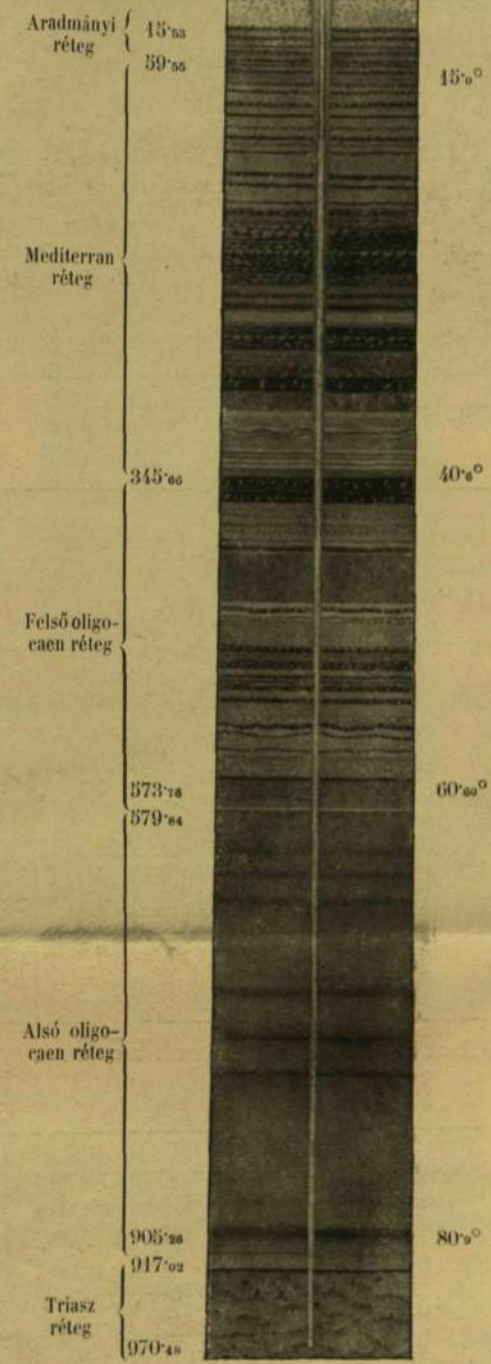
A hatóság különben is főképp arra törekedett, hogy a város nevezetesebb közintézményeit, főképp a közlemezési és közegészségügyi alkotásokat mennél hatásosabban mutassa be. Ezek az intézmények a város fejlettségének beszédes tanúi, mellettük a magyar főváros szépségét, gyönyörű fekvését, eleven, világvasúti életét a festményekről láthatja a néző közönség. A közegészség és közlemezés intézményein kívül a közoktatás, közjótékonyosság általában a hatóság gondozás tárgyát képező minden nagyobb szabású intézmény kisebb-nagyobb mértékben helyet kap a kiállításon. Megtekintve valamennyit, már ezek alapján is véleményt alkothat az idegen, milyen nagy, milyen fejlődött a mi fővárosunk.

A közlemezési intézmények közül a tanács a marhavásártéri közbúvághidat, az új sertésközbúvághidat, képen és grafikonokkal mutatja be. A sikerült vízfestményekről látható a két közintézmény nagysága, a grafikonok elmondják az érdeklődőknek a főváros állatfajalmát, a behozatalt, kivitelt és a tényleges fogyasztást.

Egyik képünk a *marhaközbúvághid* keresztmetszetét mutatja. Jobbról-balról vannak a tágas istállók a levágásra szánt állatokkal. Az istállók mellett a fedett kocsi-bejárók láthatók: ott állanak fel hosszú sorban a mészárosok fogatai a leölt és kitisztított marhahús felrakása végett. A középső nyílások a vágóhelyet, hűtő-

A budapesti artézi kút földtani szelvénye és a kút mélységének összehasonlítása a párisi Pantheon, a budapesti új országház és a bécsi Szent István-templom magasságával.

A Pantheon. Az új országház. A Szent István templom.

A mélység méterekben.

A talaj hőmérséke Celsius fokokban.

csarnokot és mérlegelő helyet ábrázolják. Hasonló ehhez a sertésközbúvághid, a melynek építését most fejezték be. Az új vágóhid keresztmetszetét feltüntető képünkön láthatók a forrázó üstök, a melyekben a leölt sertéseket gőzzel leforrázzák, a tisztító és hűtő csarnokok, a melyekben a leölt sertéseket feldolgozzák.

Utánuk következnek a *vásárcsarnokok*. Ezek közül legsikerültebb a központi vásárcsarnok hosszmetsetű képe, a mely a szerkezet részében kívül a forgalom elevenségét is láttatja. Ugyanehhez a csoporthoz tartozik egy hatalmas térkép is, a melyen erős színekkel vannak megjelölve a vámvonalak, közlemezési intézetek, fogyasztási szövetezetek, népkonyhák és más rokon tárgyak.

Külön csoport — bár amához tartozik — a vízművek képsorozata. A káposztás-megyéri végeles vízmű óriás telepe sokakat fog érdekelni még az idegenek közül is. A nagy gépház, a melynek egyik hatalmas szivattyúja, mint a magyar gépipar produktuma, természetben lesz a kiállításon látható, továbbá a nagy víztelep teljes berendezése, a dunakeszi kútesort, a Duna alatt épült vízszállító alagutak a vízellátás érdekesebb tárgyai.

Ezekhez járul a köz-tisztaságra vonatkozó néhány kép, a melyek azonban nem fogják eléggé bizonyítani, hogy köz-tisztaságunk legjobb Európában. Pedig így mondják az itt járt külföldiek.

Azután következnek a közegészségi intézmények. A kórházak, a melyek közül nagy olajfestmények mutatják be a Szent János kórházat. Ott van a Szent László kórház mo-

der berendezésű pavillonjaival; az új fertőtlenítő intézet, a mely versenyez a külföld bármely hasonló intézetével. Bár nem ebbe a csoportba tartozik, itt említjük meg a városligeti artézi kút rajzát is, a melyen érdekes összehasonlításban látjuk a kút mélységét, a talaj változatosságát s a mélységnek megfelelően a talaj különböző hőfokát. A kút mélysége az új országház kupolájának, a bécsi Szent István templom tornyának és a párisi Pantheon csúcsának magasságával van arányba állítva. A víz 970.48 méter mélyről tör fel. Utjában dolomit; kisczell agyag; kavics; homokkő; sárga, zöldes, homokos, sötétzöld agyag; itt-ott márga és szén érintkeznek vele. A talaj hőfoka a fenéken 90 Celsius; 900—600 méterig ez a hőfok 80—60 Cels.; 600—300 méterig 60—30 Cels.; 60 méternél leszáll 19 Celsiusra.

A polgármesteri volt fogadó szobában állították ki a Szent István bazilikának Nadler tanár által festett képét, továbbá a Lapos-dűlői tűzerkaszárnya csinos vízfestményét, a melyet Böhm János tanár készített. Bemutatják továbbá az első lovasút régi képét 1828-ból; nagyon kezdetleges dolog a téglahordó kis lovasút, a mely Pestről Kőbányára járt s a melynek minden kezdetlegessége mellett igen nagy néző közönsége akadt a régi Pest ezilinderes, gérokkos, magyar eszimas lakosságából.

Kiállítanak ezeken kívül néhány fényképet a kerületi közigazgatás életéből. A VIII. kerületi előljárásság, mint minta-előljárásság, mutatkozik be a párisi világtárlaton. A kerületi adóhivatal, a pénztár, az adóösszeíró küldöttség működése, az előljárásság nagy választmányi ülésterme talán nem érdeklí annyira a nagy világot, mint az előljárásság souterainje, a melyben két szépen fejlődő jótékony intézménynek van helye. A VIII. kerületi népkonyha és a munkás-otthon vagy munkás-kaszinó. Mind a kettő erős segítő eszköze a jótékony célt szolgálóknak, ép úgy, mint a megszorult kerületi szegényeknek. A jótékony lelkek terjedelmes működési kört, a szegények biztos menedéket kaptak a két intézményben.

A közoktatás kiállítása szintén érdekes. Itt már a képeken és grafikonokon kívül kis mintákat is találunk. Az iskolakiállítás akkór rendezték, hogy külön mutatják be a beltelki, külön a külterelki iskolát, külön a női ipariskolát, enél persze tömérdek szebbnél-szebb kézimunkát állítanak ki. Egy kisedővőt mintában mutatnak be, a községi szeretetház ipari munkáit pedig természetben. Az iskolai grafikonok közül különösen érdekes az, a mely elmondja, hogy mibe kerül a fővárosnak a népoktatás. E szerint 1873-ban az összes költségei 830,000 koronát tettek; 1899-ben: az elemi népoktatás 3,700,000; a polgári iskolák 1,050,000; a reáliskolák 320,000; a felsőbb leányiskolák 100,000; a felső kereskedelmi iskolák 200,000, összesen 5,370,000 koronába kerültek. De ez a költség csak az iskolák fenntartására szól. Az építési, beruházási összegekről másik grafikon nyújt tájékozást.

A közoktatás tárgyain kívül igen sok nagy-érdekű térkép, szabályozásokat, építkezéseket, kulturális és egyéb viszonyokat feltüntető grafikonok, a statisztikai és mérnöki hivatal munkálatai, a központi esatornázás egész termet elfoglaló modellje, úgyszintén a vegyszeti és tápszervizsgáló intézet műhelye, és sok apróbb jelentőségű tárgy küldetett még Párisba.

Komoly, érdekes, tanulságos és vonzó a főváros hatóságának a párisi világtárlatra szánt kiállítás, melynek létrehozásában *Halmos* János polgármester és *Almády* Géza tanácsjegyző fáradoztak legtöbbet.

Geley József.

Barsi festő. Bálint műépítész. Szász Gyula szobrászó.

A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁS MAGYAR PAVILLONJÁNAK EGYIK KAPUJA.

EGYVELEG.

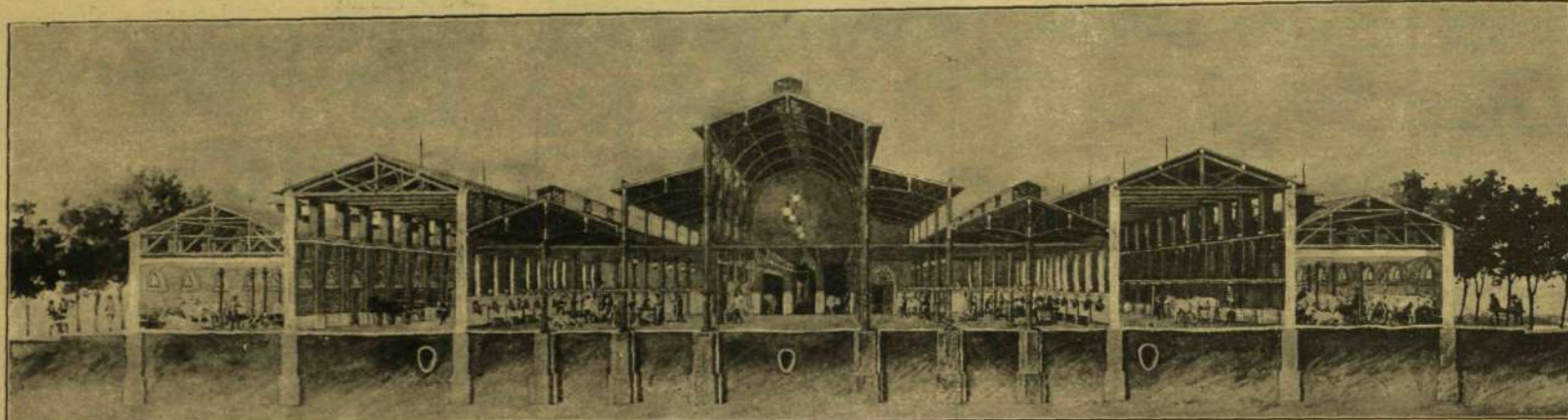
* A legnagyobb bankutalványt, mely valaha forgalomba került, a délafrikai De Beers gyémántbánya részvénytársaság állította ki. Ötmillió 338,650 font sterlingről (21.351,600 korona) szól, s a Jóréménység-fokáról elnevezett bank fizette ki a kimberley-i gyémántbánya-társaságnak, a mely az előbbi társaság bányáit megvette.

jobb mint az, a melyet Angliából vagy Németországból visznek be. Szóval Japán minden téren halad.

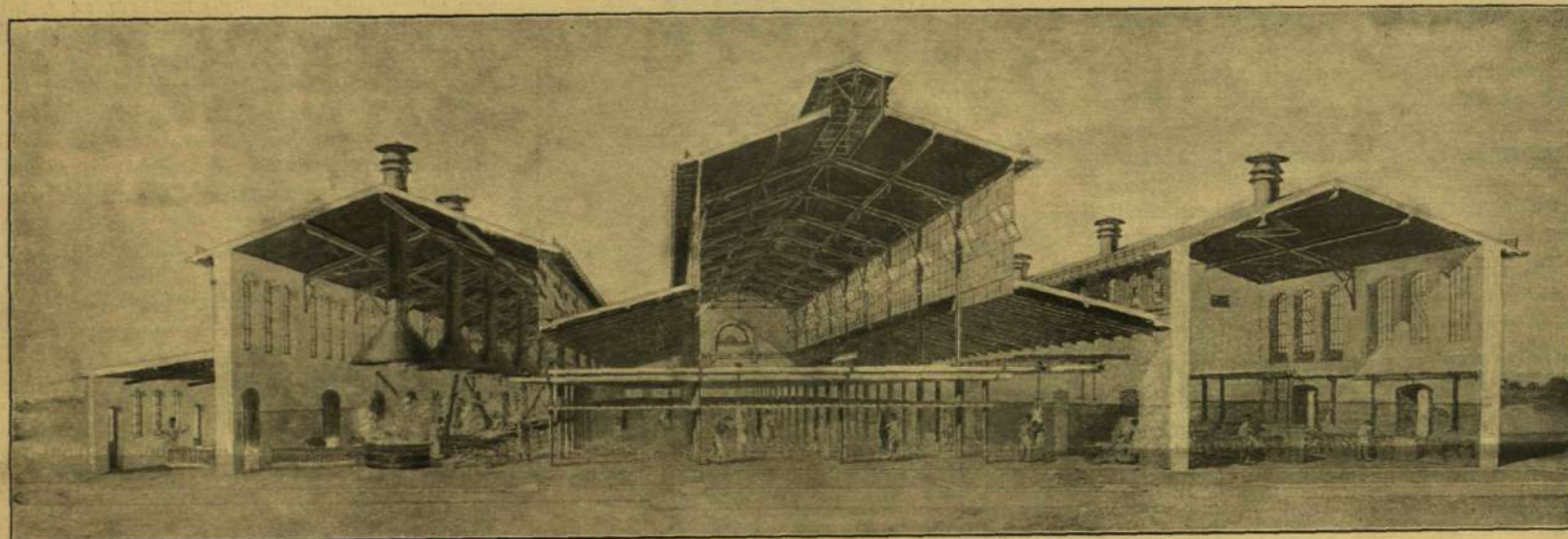
* A folyékony levegő rendkívül alkalmas arra, hogy néhány percze teljesen érzéketlenné tegye a bőrt, mert a vért egészen elűzi a vele megátatott helyről. Így operálásnál nagyon használható arra, hogy a vérzést megakadályozza s hogy így a sebek kezelése ne támadjanak. Az így gyógyított sebek

15 millió forintba kerül, míg a spanyol sereg 23 ezer tisztje 28 millió forint évi fizetést kap.

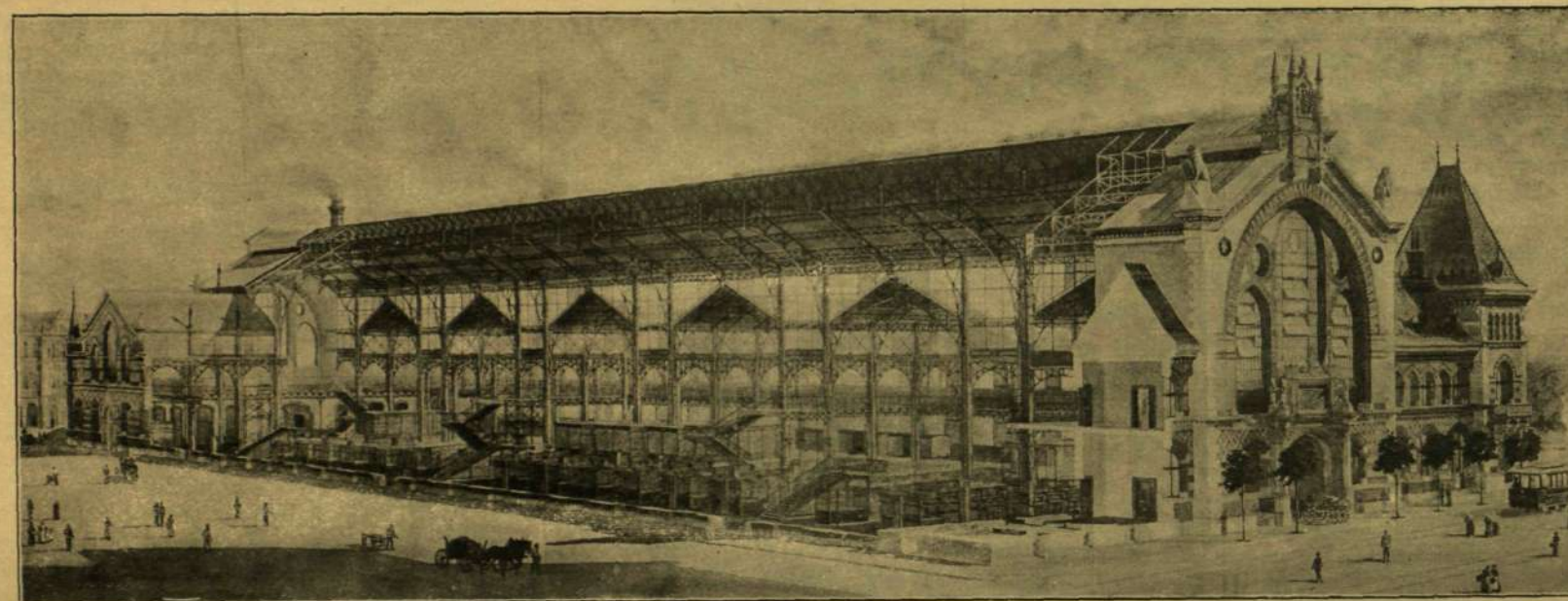
* A legtöbb hatvan éven túli ember Franciaországban lakik; ezután mindjárt Irland következik, a mely tény, hogy a nagykort a jóllét mozdítja elő, majdnem teljesen megdönti, mivel Európában köztudomás szerint alig van ország, melyben a lakosság túlnyomó része oly rosszul élne, mint épen Irlandban.

A BUDAPESTI KÖZVÁGÓHID ÁTMETSZETI KÉPE.

A BUDAPESTI SERTÉSKÖZVÁGÓHID ÁTMETSZETI KÉPE.

A BUDAPESTI KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOK ÁTMETSZETI KÉPE.

BUDAPEST FŐVÁROSNAK A PÁRISI KIÁLLÍTÁSRA KÜLDÖTT ISMERTETŐ KÉPEIBŐL.

* A török nő életének 9-ik évében már férjhez mehet s ebben az esetben vagyona harmadrésze felett szabadon rendelkezhetik. A férjhez ment nő különben ismét könnyen elválhat.

* Japánban az utcán járó gyermekek ruháira a szülők lakását és nevét jelező papírost varrnak, hogy a gyermekek azon esetre, ha eltévednének, ismét haza kerülhessenek.

* Sorgyártás Japánban. Ezelőtt tíz évvel Japánban csakis külföldi sört fogyasztottak, most pedig az ottani sörfőzdekből évenként átlag 40 millió litert adnak el, sőt a mi több, a japáni sör sokkal

sokkal hamarabb begyógyulnak, mint más vágásoknál. Ugyancsak a folyékony levegőt alkalmazzák a veszélyes bőrbetegségek (lupus) eltávolítására is. Az eddigi kísérletek igen jól sikerültek; az így orvosolt baj nem ismétlődött az operálás után. Több orvos reményli, hogy más rákbajok is gyógyíthatók ily módon. New-Yorkban már külön kórház is van, melyben pusztán folyékony levegőt használnak gyógyszerül.

* Katonatisztek fizetése. A francia seregben szolgáló 29 ezer főtiszt évenként összesen 40 millió forintot fizetést húz. Az olasz seregnek 14 ezer tisztje

* Mérgek kigyók Tiroiban. Dél-Tiroiban a mérgek kigyók annyira elszaporodtak, hogy a kormány azok kiirtására díjakat tűzött ki. A múlt évben 3171 darab mérgek kigyót pusztítottak el.

* A négerék pusztulása az amerikai Egyesült-Államokban ma már sokkal nagyobb, mint az indiánoké. A nyomoron és lakáshiányon kívül tüdőbetegség pusztító közöttük, különösen a tüdőbajok. Az életbiztosító társaságok is magasabb díjat követelnek a négerektől, mint a fehérektől s maguk a négerék alig tesznek valamit a fajuk pusztulásának megállítására.

JÁSZAI MARI.

Jászai Mari elhagyta a Nemzeti Színházat. Valóságga lett az, a miben az utolsó perzig kételkedtek azok, a kik szeretettel csüggnék az ország első műintézetén s aggályal nézik mit hoz rá a jövő. Igaz ugyan, hogy fegyelem és rend nélkül semmiféle testület nem felelhet meg a feladatának; de mégse lehet egészen a szabály rideg határai közé bástyáznunk magunkat akkor, a mikor egy olyan művészi erőről van szó, a melyhez fogható az ő emelkedett szerepkörében nincsen a mi színpadainkon. Ő ma itthon egyedül áll s ha véletlenül olasznak születik, épp úgy utaztatják őt az impressariók, mint azokat, a kiknek neveit szárnyon hordja a világhír. Közöttök s ő között lenne némi különbség is. Az, hogy nem pár darab leőrölésére szorítkozik az ő művészi alkotásainak nagy lelki, szellemi és szervezeti erőt igénylő köre. A mi pedig művészi egyéniségét illeti, abban őt a világszínpadok kitűnőségei közt illeti hely.

Jászai Mari a szó legnemesebb értelmében vett művésznő. Lelki szükségletből az. Figyelje őt meg bárki is a színpadon. Az ő játékát kötelességérzet, hivatásának megbecsülése és tiszteltet érdemlő, rokonszenves becsűgy jellemzik; a mi annyit jelent, hogy a legjáva erejét viszi minden egyes feladata megoldásába. Érti az ember, hogy nála az író szándéklatának küzdelmes kutatása előzi meg jellem alkotásainak színpadra kerülését, s hogy a megformálásban a lényeg kidomborításának művészi célja vezérli. Nem apróságok csillogó sorozatát adja ő, a melylyel ma elkápráztatják az utazó művészek a nézőteret s a melylyel úgyszólván megölik a művészetnek végezőiben egyetlen jogosult azt a feladatát, hogy a karaktert kell érvényesíteni. Az ő kezökben élvész a karakter, és pedig azon a réven, hogy az apró részletek kihasználására fektetik a súlyt. Ezeknek a szemé előtt nem a művészet eszményi célja lebeg; ezek önmaguk előtt jól ismert saját kvalitásaik érvényesítésére csakis eszközül használják a művészetet. Tudják azt, hogy ők csak a részlet alkotás terén nagyok, tudják, hogy a részletek pihenést nem engedő sorozatával legkönnyebben elkábítható a közönség. S ez tényleg így is van. A nézőt lekötí az állandó káprázat s csakis utólagos elmékedései közben ocsudik arra, hogy őt tulajdonképpen nem a dráma hősenek tragikus sorsa bilincselte le, hanem hogy a színész játék-művészete tartotta izgalomban az idegszervezetét.

Jászai Mari a nézőnek a lelkét bilincseli le és pedig azon a nyomon, hogy ő is lelket ad. Amazok csakis nagy értelmi képességet visznek a művökbé; a Jászai Marihoz hasonló művészi lelkek, — a kiknél az értelem szerencsésen párosul azzal a ritka adománnyal, hogy a bensőség igazságának erejével is tudják tolmácsolni az érzést — a szívünket ejtik foglyukul. Amazok is művészileg játszanak; de ránk nézve is csak játszanak; viszont ezek beleszólnak abba a hitbe, hogy át is élők azt, a mit a színpadon bemutatnak előttünk.

Csak Dusehez hasonlíthatom őt ebben a részben. Duse egy-egy színházi estéje után testileg-lelkileg agyongyötörtén fáradt és kimerült; mintha csak tényleg átérzte volna mindazt, a mivel könyekre ragadta a nézőt. Közös vonásuk, hogy mindketten egész lelküket fektetik a szerepeikbe, s hogy nem a színház, nem a nézőtér, hanem az önmaguk iránt érzett kötelesség tekintete az, a melyből kifolyólag adják ők minden egyes alkalommal a tőlük telhető legjobbat. És hogy még egyet említsek, abban is találkoznak, hogy nagy küzdelem árán érték el mind ketten a piederstáll.

JÁSZAI MARI, mikor először a színpadra lépett (1867).

JÁSZAI MARI, mikor a Nemzeti Színház tagja lett (1872).

JÁSZAI MARI MINT MAGDOLNA («ISKARIÓTH»).

De már a mi a sors-kegyet illeti, abban nem egyenlő mértékkel mérték számukra a Párkák. Az egyiknek az egész világ az otthona, a másik elveszti azt az otthonát is, a melyre el lehet mondani a költővel, hogy «a nagy világon, e kívül, nincsen számodra hely.» Mert hát bármennyire örvendetes is, hogy egy rövid idő alatt valóban elismerésre méltó sikereket föltűntető fiatal műintézet most tárt karokkal fogadja őt, neki mégis csak ott a helye, a hol

megküzdött az élet s a hol kiküzdötté azt az ő tündöklő nevét. Ott a helye azon még erősebben parancsoló másik szempontból is, hogy az az intézet, a melyből ő most annak megmérhetlen kárára kivonult, nem nélkülözheti azt a fényt, a melyet az ő művészete áraszt. Kölesönös jóakarattal meg kell okvetlenül építeni a vissza vivő hidat; mert hát nélküle ott csak mérsékelt színvonal lesz azon a téren, a melynek annál a színháznál ép a jelleget kellene adni.

Vele a klasszikusok vonulnak ki abból a házból. Azok, a kiket ő elevenített föl s ő tartott életben is a házasságtörő francia társadalmi drámák és léha, üres fecsegéssel tele, úgynevezett «helyzetes», izlést sértő bohózatok «Századvégi lányok»-kal is fűszerezett tömkelegében. Ki az, a ki Shakespearenak az erősebb szenvedélyt, haragot, gyűlöletet, vagy akaratot képviselő női jellemalakjait színpadra tudja hozni ma úgy, hogy az ne csak erőtlen, kongó szaválás legyen, hanem hogy egyúttal a Shakespeare alkotásainak magas légkörét is áraszsa a környezetére. Ezeknek ő ma az egyetlen, született megtestesítője. Megtántult ezért a szellemóriásért angolul, hogy biztos útvezetőt nyerjen a bűvárokodásaiban; mert hát igazában véve csak az követheti mérgéssel, a nagy gondolkodónak emberismerettel és költészettel tele mélyesges eszmeszövését, a ki az ő nyelvén olvashatja alkotásainak senki által meg nem közelített mekeit.

Nem lehet egy ezikk keretében beszámolni arról, hogy a Jászai Mari által megteremtett jellemek egész sorozata, egyenként mit nyom művészi értékre nézve a latban; de egészen véve kimondható, hogy a legnagyobb művészi kvalitásokat szükségül tér az, a melyre az ő nemes ambíciója sarkalta őt s a melyen, nagy küzdelmekkel, fényes és megérdemelt sikereket aratott. Mert hát lépésről-lépésre kellett neki meghódítani a talajt. Odaadó önművelés és tanulás, — kétség, remény és lemondás változó hullámsámai — közt jutott ő a «Dunanan apó és fia utazása»-tól a Medea, Phaedra Elektra, Kleopatra, Clarkson asszony és a Magda dicsőségteljes tapsaihoz.

Ha emlékezőm nem csak, 1868—69-ben láttam őt, mint fiatal kezdőt először, a budai Lánchídfőnél azon a helyen állott színházban, a hol most a kereskedelmi miniszterium palotája van. A «Dunanan» operettet adogatták. Egy hőborttal tele látványos bohózatot, a melyben vasúti vonatok röpülnek a lége és falak omlanak össze. Ha jól emlékszem valami ilyen falazatba temetkezett Jászai Mari, hogy aztán megint élve bukkanjon föl valahol, a közönség bámulatára. Budáról Kolozsvárra került; 1872-dik év óta pedig a Nemzeti Színháznak volt tagja, a honnét múlt hó 30-án vált meg.

A mi ezt a választ illeti, az semmi esetre se lehet végerejű. Az csak egy időköz lesz az ő művészi életében; arra a testületre nézve pedig a melyik kaput nyitott neki, újabb alkalom annak behozására, hogy mennyi erő és törekvés lelkesíti hivatása teljesítésében. Az a színház jelentékeny fog nyújtani a Jászai által oda telepített légkörben is; és pedig nemcsak azért, mert kiváló tehetségű tagjai vannak, hanem különösen azon testületi közszellem erejénél fogva, hogy ott a legkisebb szereplő is a töle telhető legjobbnak adására törekszik.

Azt hiszem, ép ennek a testületi egységes szellemnek meglazulása az, a mi léket ütött a Nemzeti Színház művészi színvonalán s a miért ma — sajnos — annyi éles bírálatot kell elviselnie. Valami bágyadt nemhőnomság jellemző általánosságban az előadásait. Az új darabok bemutató estéit leszámítva, többnyire a kötelességszerű lemorzsolás színezetével hat az ottani

játék, a melyből ép az hiányzik, a mi a jó előadást jó előadással teszi. Hiányzik a lélek; és szunnyad az a sarkaló erő, hogy itt nem csupán az egyes becsüvés kielégítése a kérdés, hanem hogy az intézménynek, a zászlónak becsülete forog a koczán.

Nem a mostani fővezetőség teremtette ezt a helyzetet. Találta. Csak nem tudta a kiközlött egyensúlyt helyébe visszaállítani. De az nem is egészen olyan könnyű dolog, mint a hogy mi papíron hiszszük azt. Új szellem megteremtéséről van ott szó. Idő kell arra és mindenek fölött kell egy egész ember a távozó igazgató helyébe — a kiról azonban el kell ismerni, hogy az utolsó években dicséretes igyekezettel gyomlálta a műsorból a léhaságokat s kezdte meg a magasabb műfaj első sorban való művelésének a Nemzeti Színházra nézve egyetlen jogosult irányzatát.

A leendő új igazgatónak azt a feladatát azonban, hogy a Nemzeti Színház, mint közművelődési intézmény, ezen jellegének megfelelő magaslatára emelje, rendkívül megnehezíti az, hogy nem találja ott: Jászai Marit.

Szűry Dénes.

BRANDES GYÖRGY.

Kiseb nemzetek költői, különösen az elbeszélők és regényírók, olykor részeseülnek abban a szerencsében, hogy nevök hazájuk határán túl is jóhangzásúvá válik; sőt egyiknek-másiknak műveit jobban is olvassák az idegenek, mint saját honfiai; de az már csak nagy ritkán történik meg, hogy valaki kritikái útján legyen ismert és kedvelt íróvá a külföldön. Ritka tulajdonságok az egyéniség különös ereje, mindezek felett pedig az ismeretek másokkal való közlésének kellemes, behizelgő módja szükségesek ahhoz, hogy az író ilyen sikerrel díszkedhessen.

Brandes György, a dán író, ki pár napig fővárosunk vendége volt, s a lipótvárosi kaszinóban zajos elismeréssel fogadott felolvasást tartott, megérte azt, hogy őt, az irodalomtörténetiről, a kritikust ép úgy ismerik és nagyra becsülik, mint honfiai közül akár Björnson, az elbeszélőt, akár Ibsent, a drámaírókat. És ismerik mindjárt attól az időtől fogva, hogy nagy munkája: «A XIX. század irodalmának főbb áramlatai» német fordításban megjelent. Ez az ötkötetes tanulmány, mely rövidebb és hosszabb cikkek keretében a század legkiválóbb íróit és gondolkozóit vezeti a közönség elé, nem annyira a kritika mélységének és eredeti voltának, mint inkább könnyű és színes előadásának köszönheti rendkívüli sikerét. Brandes, ki egy ideig a német filozófusok hatása alatt állott s éveket töltött a tudomány és vallás egymáshoz való viszonyának fejtegetésében, később megismerkedett Taine-nel, s mint a francia író, ő is pszichológiai alapon kezdte fejtegetni a költők, az írók alkotásait, s a kornak, a környezetnek az egyes írókra és irodalmakra gyakorolt hatását. Rendszerre tehát voltaképpen nem új és nem is az övé; de annyi bizonyos, hogy kitünően tudja alkalmazni, s a mi szintén számbavett érdemek: írásában nemesek a tudós, de igen gyakran a költő is megszólal. Oly lendülettel, melegen még kevés kritikusi írt, mint Brandes György. Ez teszi a munkáit mindig szívesen látott, sőt keresett olvasmányokká. Ezért szerették meg őt szülővárosában: Kopenhágában is annyira, hogy midőn a «XIX. század irodalmának főbb áramlatai»-ban hangzatosított szabad eszmék miatt az egyetem ajtaját előtte bezárták, az általa alapított lapot megbuktatták s neki külföldre kellett vándorolnia: kopenhágai tisztelői évenként 4000 korona tiszteletdíjat biztosítottak számára, hogy hazájába visszatérhessen, s előadásait folytathassa.

Brandes sok könyvet írt, de művei közül csak azok váltak szélesebb körben ismeretessé, a melyeket német vagy angol nyelven becsüvés közre. Ilyenek német munkái közül, a már említett főművén kívül: «A romantikus iskola Franciaországban» (1888), «A romantikus iskola Németországban» (1887), «Holberg és

Stroliahy fényképe után.
BRANDES GYÖRGY.

kortársai» és a «Modern szellemek». Legújabbán Shakespeare-irrt tanulmánya keltezt nagy érdeklődést.

A dán kritikus egyike a legszelebb körü ismeretekkel bíró íróknak. Kora fiatalasága óta sokat utazott, sok emberrel érintkezett s a hol csak megfordult: alaposan szeretete tanulmányozni a viszonyokat. Ezt tette különösen Párisban, Berlinben és Olaszországban, a hol hónapokat, éveket töltött.

A BOEROK ÚJ FŐVEZÉRE.

Nagy csapás volt a boerok ügyére a Joubert halála, mely épen a legválságosabb időben következett be, midőn leginkább szükség lett volna az olyan nagy tehetségű és az egész sereg előtt tekintélyben álló vezérre, mint a milyen Joubert volt.

A boerok azonban azt hiszik, hogy megtalálták a Joubert méltó utódját *Botha* Lajos tábornok személyében, ki eddig is egyik személfénye volt a szövetséges seregnek és a kit Joubert is igen nagyra becsült.

Midőn a télen két ízben is az a később valótlannak bizonyult hír terjedt el, hogy Joubert elesett, a brüsszeli transzváli követség már akkor emlegették új fővezérnek *Bothát*, bár ekkor még sokan *Kronjében*, mások pedig *Schalk-Burgerben* látták a Joubert utódját. *Kronje* azonban időközben fogságba esett, *Schalk-Burgerről* pedig kitünt, hogy bár igen tehetséges, tanult és bátor katona, de kellő fegyelmet tartani nem tud s ezért most, hogy csakugyan bekövetkezett az agg fővezér halála, szó sem volt másról, mint *Botháról*, a ki csakhamar el is foglalta híres előde nagyfontosságú, de nehéz örökét.

Bothában mint állítják, mind az megvan, a mi egy néphadsereg vezérének megkívántatik: vakmerő bátorságú, de a mellett kellőleg óvatos, csapatjai igen szeretik, de szigorú fegyelmet tart közöttük, azonkívül pedig nagy ékesszólási tehetséggel rendelkezik s képes embereit szavaival még a legnehezebb körülmények közt is felvillanyozni.

Botha, a ki legutóbb a keleti boer sereg főparancsnoka volt s 14,000 emberével a Buller 40,000 főnyi seregével állott szemben, még aránylag fiatal férfi, de már részt vett a korábbi háborúkban is, mig a most folyó harcban elejétől fogva mint tekintélyes csapatvezér szerepelt s pedig mindig szerencsével s minden alkalommal bizonyosságát adva ügyességének, gyors elhatározásának s nagy személyes vitézségének. Midőn Joubert a múlt év november havában *Pietermaritzburg* ellen előre nyomult, akkor *Botha* vezette nagy ügyességgel a 3000 oranjeiból álló előcsapatot, a december 15-iki colensói nagy csatában is főresze volt s ő verte vissza a *Hildyard* angol tábornok osztályát, majd február elején vakmerőn átnyomulva a *Tugelán*, egy ellenséges lovas csapatot tett

tönkre. A *Ladysmith* körüli harcokban is kiváló része volt *Bothának*, de legjelentősebb fegyverténye az volt, midőn az angolokat a híres spionskopi csatában tönkre verte.

Most már az új fővezér eljött a keleti harctérről, hogy a *Roberts* seregének további előnyomulását megakadályozza.

Egy másik *Botha* nevével is elég gyakran találkozunk a háborúról szóló hírek olvasója. Ez az idősebb *Botha*, rokona a fővezérnek. A háború kezdetén ő vette ostrom alá *Mafekinget*, majd onnan eljövén, mintegy 2000 önkéntest gyűjtött össze *Kimberley* környékén és számos kisebb-nagyobb csatában volt tevékeny része.

A két *Botha* arcképén kívül bemutatjuk még az újabban gyakran emlegetett *Snyman* tábornok arcképét is, a ki rendkívüli erélyvel ostromolja *Mafekinget*, miközben már több ízben győzedelmes visszaverte az ostromlott város felmentésére törekvő angol csapatokat.

OSZMAN BASA.

1837—1900.

Az 1877—78-iki orosz-török háború világszerke ismert nevű hőse, a «plevnai oroszán», *Ozman Nuri* basa meghalt *Konstantinápolyban* e hó 4-ikén, 68 éves korában.

Benne korunk legnevezetesebb hadvezéreknek egyike húnyt el, kinek neve mindenkor fennmarad a haditörténelem lapjain. Nemesek rendkívüli vitézségével szerzett ott magának helyet *Ozman* basa, hanem nagy katonai tehetségével is; ő volt az, a ki megmutatta, hogy hirtelen készült földszancok mögül sokkal nagyobb haderőt is fel lehet tartóztatni s hogy az ilyen szancok ellen a legvitézebb ellenség is, ha szemközt támad, szinte tehetetlenné válik. Azóta valamennyi hadsereg ehez igyekszik harcászati modorát alakítani s ezt fejlesztették a boerok is oly tökéletességre s ennek köszönhetik azon meglepő sikereket, a melyekkel a világot bámulatba ejtették.

Ozman basa mint egyszerű szülők gyermeke, *Kis-Azsiában* *Amazia* városában 1837-ben született. Korán belépett a hadseregbe, de egyszerűsmind tanult a *Konstantinápolyi* hadi-iskolában is, hol magasabb kiképzetést szerzett magának. Legelőször a krími háborúban tűnt ki, majd még jobban magára vonta főbbalvált figyelmét a krétai lázadás elnyomásakor. Azután *Kis-Azsiában* nyert parancsnoki állást. Nem sokára alkalma nyílt nagyobb hadi tettekre is. Az 1876-ki szerb-török háborúban a vidáni hadtestet vezényelte s azzal fényes győzelmelet aratott. 1877-ben, az orosz-török háború kitörésekor 35,000 ember élén állt *Viddinnél*. A mint az oroszok a *Dunán* átkelve a *Balkán* felé nyomultak, hirtelen megtámadta *balszárnyukat*, megszállotta *Plevnát* s többször diadalmasan visszaverte az oroszok támadását.

E sikeres műveletek után *Plevnát* rendkívül ügyesen és gyorsan emelt szancolatokkal valószínű földvárak alakította s benne oly erős állást biztosított magának, hogy hónapokig megakasztotta a nagy orosz haderőt, mely rendkívüli csapaterősítések összehozásával és a román hadsereg felhasználásával is csak hosszú, véres ostrom után, december 10-ikén tudott felülkerülni és *Konstantinápolyba* hazatért, rendkívüli ovációkkal fogadták. A szultán a *gházi* (győzelmes) cím mellett az összes hadak főparancsnokává nevezte ki s egyébként is elhalmozta kegyeivel. Leányát *Ozman* fiához adta feleségül, magát *Ozmant* pedig hadügyminiszterré is kinevezte, mely állását húzamos időn át megtartotta. Legutóbb palota-marsall volt, mely állás nemesek udvari, hanem katonai főméltóság is.

A szultán, hogy a vitéz férfiú iránti nagy elismerésének az által is kifejezést adjon, elrendelte, hogy *Mohamednek*, *Konstantinápoly* meghódítójának mecsetében temessék el.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Vándorfelhők. Versek. Írta *Feleki Sándor*. Lapunk olvasóinak régi ismerőse a rokonszenves költő, ki eredeti költeményeinek gyűjteményét ebben a díszes kiállítású s csinosan illusztrált kötetben tette közzé. *Feleki Sándor* a csöndes, szelíd érzések, méla borongások dalnoka, van benne valami abból a szentimentális légységből, mely azoknak a kisebb német költőknek jellemvonása, kiket oly előszere-tettel fordít. Költőnk legszívesebben a természet életének szemléletébe merül el; minden évszak saját bájjal hat rá, s költői hangulatba ringatja. Különösen szereti az erdőt és szülőföldjének képét, melyhez meg-megújuló sovárgással fordul. Ezek a versei már átmenetet képeznek családi verseihez, melyekben a leggyakrabban nagyanyjával foglalkozik. A szerelemnek jelentéktelenebb hely jut kötetében. «Innominata» nevet ad a meg nem nevezett kedvesnek, kihez bús, epedő s olykor családított hangú költeményeit zengi. Vegyes költemények zárják be a kötetet, melyek közt van több hazafias tárgyú, s van, a melyben azokat a benyomásait mondja el, melyeket mint gyakorló orvos szerzett. *Feleki Sándor* műgonddal írja verseit, dicséretes lelkiismeretességgel adja meg a külső formának a maga jogát. Kár, hogy a belső forma iránt kevesebb érzéke van, verseit sokszor csak nyújtja, a helyett, hogy alakítaná. Nyelve folyékony, de nem mindig szabatos. Egyik versében pl. azt mondja:

Avagy csendes családi tűznél
Tanított rá anyánk talán.

Családi tűzhely helyett családi tűzet mondani nem lehet, még poetica licentiából sem. Tehetnének még egyéb kifogásokat is a kötet ellen, pl. hogy a költő gyakran ismétli magát, de mind e kifogások sem rontják le elismerésünket, melylyel *Feleki Sándor* kötetét üdvözljük. Álljon itt mutatványul a gyűjteményből a következő költemény:

Fogadalom.

Hány ezerszer megfogadtam:
Jöhét tavasz én miáltam,
Róla dalt nem faragok.
Ki a tavaszit verse zengi,
Nem barátja annak senki,
S tartanak rá haragot.

S mégis, hogyha újra nyílnak
Kék ibolyák s édes illat
Száll a szellő szárnyain,
S a betegnek tört szívébe
Derűt hint el a nap fénye,
S megenyhül a gond, a kín:

Ah ilyenkor a szívembe
Belopózik bonyva, csengve
Friss tavaszit sejtetem,
S rétről ide szálló szellő,
Virágillat, bárányfelhő
Játékot űz én velem.

Felkap a szél, vizet a felhő,
Nini ott a régi erdő,
S falunk tornya ott ragyog!
Pajzán nóták, kedves álmodok
Szellő szárnyain velem szállnak,
S újra husz éves vagyok.

Sötét szemek, égkék szemek
Mosolyognak és intenek,
Csupa szín és csupa fény.
Édes nótá, rég felede,
Fel-fel cseng az én szívembe,
Szellők horjadják én felém.

Rég elhangzott édes nótá...
Sors viharja már azóta
Hány reményt eltemetett!
Mégis ha szél felém hordja,
Minden elhalt bús akkordja
Fogva tartja lelkemet.

Szellő játszik és rabul ejt
És a lélek mindent felejt,
A mit ígér s a mit vall.
Rim csendül virágra, légre,
S önkénytelen vers vége:
Példa reá ez a dal.

A *Budapesti Szemle* ápril hóra megjelent kötet első helyen azt a szép emlékbeszédet közli, melyet *Riedl Frigyes* olvasott föl a *Kisfaludy-társaság* leg-

OSZMAN BASA.

többi ülésén a korán elhunyt *Péterfy Jenőről*, találoán jellemezvén annak életét és irodalmi munkásságát. *Ferenzi Zoltán* «Deák levele s a szláv kérdés 1842—43-ban» czímen a *Wesselényi*-család levéltárából *Deák Ferencnek* két terjedelmes levélét közli báró *Wesselényi Miklósról*, ki 1841-ben *Froywaldanból* intézett levelet *Deákhhoz* a szláv mozgalmak felől; erre válaszol *Deák* említett nagyrédek leveleiben. *Madarász Flóris* «Versegy és a nyelvújítás» czímen irodalmunk egyik tiszteltreméltó úttörőjének, *Versegy Ferencnek* működéséről kezd nagyobb dolgozatot, melyből most az első közlemény olvasható. *Szencsényi Miklós* befejezi műtörténelmi tanulmányát: «*Szent Orsolya* legendájáról a történeben és művészetben.» *Badits Ferenc* mutatványt közöl «*Bajza életrajzából*», mely *Bajza* nem sokára megjelent műveinek kritikai kiadásához írt bevezetésből való. A szépirodalmi közlemények közt *Szabolcska Mihály* «*Vallomás*» czímű költeményét, *Vargha Gyulától* *Leconte de Lisle* «*Az üvöltők*» czímű költeményének fordítását találjuk, továbbá *Patapenko* orosz író «*Szerelem*» czímű regényének folytatását *Ambraszovics Dezső* fordításában. A kötet végén az *Értesítő* több könyvismeretést és bírálatot tartalmaz. A «*Budapesti Szemle*» előfizetési ára egész évre 24 korona, félévre 12 korona.

Az *Osztrák-Magyar Monarchia* írásban és képen című nagy hon- és népismeretű vállalat füzetei legújabbán úgy jelennek meg, hogy minden második füzet magyar tárgyú. Így a *Felső-Magyarország* keleti részét tárgyaló részről sürűn követték egymást: A *Mátra* és *Bükk* hegység környéke, nevezetesen *Hévesmegye* mátrai része *Platthy Adorjántól* és *Borsodmegye* leírása *Hidvégi Benő* tollából; továbbá *Abaujmegye* ismeretése *Kassa* és *Rank-föld* tüzeteiből leírásával, *Király Páltól*; aztán a *Szepesség* érdekességeinek rajzolása, *Horvay Előtől*. Ezekre következett legújabbán, a 11. és 12. füzeten *Sárosmegye* ismerte-

tése *Berzeviczy Alberttől*, kinek élénk és magvas előadása számos becses részletet foglal magában a három sárosi városról: *Eperjesről*, *Bártfáról* és *Kis-Szebenről*, valamint *Sárosmegye* különleges nevezetességéről, a világhírű *vörösvágási opálbányáról*; de a megye egész képe is szépen kidomborodik előttünk s szint és elevenséget kap a sárosi nemes-ség és köznépi jellemző rajzolásától. E füzeteket is, mint a korábbiakat, számos művészi rajz élénkíti, füzetenként 10—15 kép, jelesebb művészeinknek a helyszínén fölvetett rajzai. *Sárosmegye* után a 12-ik füzeten «*Az éjszakkéleti Kárpátok vidéke*» czímmel egy új nagyobb szakasz kezdődik, melynek első fejezetét *Zemplénmegye* czímmel *Wekerle Sándor*, volt miniszterelnök írta meg nagy tárgy szeretettel, nemesek világos, hanem kiválóan érdekes áttekin-tést is adván e szép megyéről, különösen pedig a világhírű bortermő *Hegyaljáról*, külön-külön is méltatva röviden a tokaji bortermesztés főbb helyeit: *Tokajt*, *Tállyt*, *Mádot*, *Tolcsvát*, stb., nemkülönben a közművelődésünk történetében oly nevezetes helyet elfoglaló *Sárospatakot* és a megye székhelyét, *Sátoralja-Újhelyt*. A *Zemplénmegyéről* szóló cikkből, mely e füzeten még nem ér véget, átvesszük itt azt a néhány sort, melyben sikerült tömörséggel így jellemzi a tokaji bort:

«*Aranyárgás* szín, minden érdesség nélküli erő és sajátzerű zamat, kellemes, diszkrét, meszes íz, testesség, az aszudal majdnem tömörséggel burkolt édesség jellemzik a tokaji bort, melynek páratlan tulajdonságai e mellett abban nyilvánulnak, hogy ereje, íze, szaga és zamatja az ajk és nyelv-hegy első érintésétől kezdve végig vonul az egész szájrügén, nyeldeklen és gyomron, élvezetesen szonogatva az ízlés minden szervét. Mivel testes alkotánál fogva hosszabb időre igen kellemes száj-ízt hagy maga után; mivel nem kábítja a főt, nem hevít, nem tüzel, hanem erősít: nemesek élvezeti ital, hanem valószínűs gyógyszer számba megy.»

«*Az Osztrák-Magyar Monarchia* írásban és képen» a magyar kir. állományomda kiadásában s Révai testvérek bizományában kéthetenkénti füzeteiben jelennek meg 2—2 ívnyi tartalommal, számos

rajzzal. Előfizetési ára: félfévre (12 füzetre hét korona 20 fillér. Egy-egy füzet ára 60 fillér.

Pályázat báró Eötvös József életrajzára. Az Akadémia az országos Eötvös-Bizottság adományából 2000 korona pályázatot hirdet báró Eötvös József életrajzára. Az életrajz az embernek, frónak és államférfinak s egyúttal egész korának képét nyújtja azon hatás rajza mellett, melyet Eötvös korától vett s korára és nemzetére gyakorolt. Terjedelme 6–10 ív. A pályamunkák 1902. február végéig az Akadémia főtittkari hivatalához nyújthatók be. A jutalmat nyert mű az Eötvös-alap tulajdona, mely azt báró Eötvös József összes munkáinak kiadásában fogja közzéadni.

A gyűlekezeti jog. Tanulmány a rendőri igazgatás köréből. Írta: Dr. Rényi József. A szerző irodalmunkban még eddig feldolgozatlan kérdést tárgyal s a gyűlekezeti tartásra vonatkozó rendőri szabályokat fejtegeti. Könyvében főleg a nyilvános gyűlekezetek, különösen a népgyűlések tartására vonatkozó szabályokat, a bejelentési kötelezettséget, a gyűlések elnökeinek és tisztikarának, nemkülönbön a hatósági biztosnak jogait és kötelezettségeit, a hatósági felosztás jogát, a hatóságoknak a gyűlekezeti élet terén való illetékességét, a gyűlekezeti szabadság biztosítását, stb. tárgyalja, ismertetve az európai államok idevágó törvényeit is. A tanulmányunk tudományos iránya mellett gyakorlati értéke is van, mert az 1848 óta napjainkig kiadott, a gyűléseket illető miniszteri rendeletek a hatósági gyakorlat szabályaival együtt mind össze vannak gyűjtve benne s így hasznos kézikönyvvé szolgálhat úgy a gyűléseket rendező polgárok, valamint a hatóságok számára. A könyv, a mely Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) könyvkereskedésében jelent meg, 371 lapra terjed. Ára 4 korona.

1848–49 czímen emléklapokat adott ki a selmeczbányai honvédszobor leleplezése alkalmából Kuti István. A 74 oldalas, csinosan kiállított füzetben Rákosi Jenő, Rákosi Viktor és Gracza György czikkein kívül visszaemlékezések vannak a szabadságharcban Selmeczbanya környékén vívott csatákra, még élő selmeczbányai 48-as honvédek életrajzi adatai, az új szobor története, a leleplezési ünnepély leírása, stb. Több kép is van a füzetben, köztük a Selmeczbanya környékén levő honvédsírok s honvédműlkök, a leleplezési ünnepélyről fölvetett képek. A czímképpel is ellátott, negyedrétű füzet a «Selmeczbanyai Híradó» kiadásában jelent meg.

Kossuth arcképe. Gr. Kreith Béla életnagyságban kiadta Kossuth Lajos arcképét, mely egykorú daguerrotípus után készült, melyet Kossuth halálakor a Vasárnapi Ujság közölt először. Az arckép Ruttkayné Kossuth Lujza úrhölgynek következő aláírásával van ellátva: «Szeretett bátyámnak 1849-iki legsikerültebb egyetlen jó arcképe.» A nagy alakú kép ára 6 kor. 80 fillér.

Jászai Mari bucsúja a Nemzeti Színházban. A Nemzeti Színház kitérő tragikái művésznője, Jászai Mari asszony április elsejével megvált a Nemzeti Színházról, mert új szerződése feltételeit nem fogadta el. A hősnői szerepekre az intendáns Fáy Szeréna asszonyt szerződtette, ki már évekig tagja volt az intézetnek, legutóbb pedig a kolozsvári színház kedvelt művésznője lett. Jászai Mari asszony a Nemzeti Színház közönségétől márczius 30-án búcsúzott el Dóczy Lajosnak «Széchy Mária» történeti vígjátékában. A művésznő a Nemzeti Színháznál a felejthetetlen Jókainé szerepkörébe lépett s a fővárosi színházi világ ismerői jól tudják, hogy saját erejéből mint küzdötte föl magát az egykori budai népszínház szerény kardaloknője, mint tanult, mint fejlődött azon magas művészi színvonala s mint volt évekig oly kimagasló alakja a Nemzeti Színházban. Nem csoda ezért, ha innen távozása a legzajosabb tüntetések közt történt. Mégis átalános a remény, hogy nem sokára ismét, a művészetének megfelelő környezetben tapsol újra neki a közönség.

A «Széchy Mária» előadására a Nemzeti Színház szorongásig megtelt. A művésznő a mint megjelent, oly viharzó üdvözlés fogadta, hogy az előadás megakadt. Valahányszor megjelent, vagy távozott, ezek a zajos jelenetek ismétlődtek. A színművőn nehány oly kifejezés van, mely véletlenül a hangulat kelteésre is alkalmas. Például azt mondja Széchy Mária: «Itt van jussom és helyem.» A tüntetés ilyenkor percekig tartott. Felvonás végén a sok taps után kétféle hűzték a függönnyt s a közönség láthatta a színpadra helyezett sok virágot, koszo-

rút, bokkrétát. A tapsolásra ezek közt jelent meg a művésznő. Ekkor a páholyokból, a karzatról virágokat, babérleveleket szórtak, s kendőket lobogtatnak. Az egész előadás hasonló megújító jelenetek közt folyt. Legvégül a közönség nemcsak tapsolt, hanem «halljuk» kiáltásokkal kívánta a művésznőnek szerepén kívüli szavát. «Egész szívem, egész lelkem az önöké marad.» — szölv meghatóttan.

A Vígcsinában április 18-ikán lép föl Jászai Mari mint szerződött tag Racine «Phaedra» tragédiájában. Április 2-ikán jelent meg az első próbában, a színházi személyzet legmelegebb fogadtatása közt. Faludi Gábor, az egyik igazgató üdvözölte, Gál Gyula pedig a színház művészei nevében. Jászai Mari megindultsággal köszöntö meg a fogadtatást.

Az Operaszínházról. Az Operaszínházban legközelebb személyi változások lesznek. Erkel Sándor, ki már negyven év óta vezeti a zenekart, nyugalmába vonul. Káldy Gyula, az Opera igazgatója, ki igazgatása alatt annyi eredeti dalművet hozott színre, szintén nyugalmába vágyik. Káldy a nyár közepéig marad helyén, de mivel üdülésre van szüksége — ez idő alatt Mézáros Imre, ki az orsz. Zenede igazgatója és tanára volt eddig, — tölti be helyét. Erkel Sándor főzeneigazgatót, kinek negyven éves működése olyannyira összeforrt nagynevű atyjának, Erkel Ferencnek a magyar műzene fejlesztésére szentelt törekvésével, az Operaszínház nyugalmába vonulásával is magának tekintti. Tiszteletbeli karmestere lesz az Operaház-nak s életfogytiglan 10,000 korona évi fizetéssel méltányolják érdemeit. Márczius 31-ikén az Operaszínház a próbák alatt meleg szeretettel ünnepelte Erkel negyvenéves jubileumát. Gr. Keglevich István intendáns köszöntötte, s megemlékezvén nagynevű atyja halhatatlan érdemeiről és a fiának a nemzeti zeneművészetnek szentelt fáradozásairól, tudatta vele, hogy a kormány élethossziglan főzeneigazgatóvá nevezte ki. Megülék egyszerűsággal Erkel Sándor negyvenéves jubileumát. Ezt április 7-ére tűzték ki, mikor díszelőadásul «Hunyadi László» kerül színre, melynek előadását Erkel Sándor fogja vezetni.

Magyar Színház. Géczy István legújabb darabját, az «Anyaföld» című népszínművet márczius 30-ikán adták elő a Magyar Színházban. A szerző az újabb népszínműirodalomban a népiélet egészséges felfogásával és érzéssel szőtt meséjével vált ki. «Az anyaföld» a földművelő munkások szociálista mozgalmában keresett új elemet, de mert ebből a népszínmű drámai cselekvénye még nem vált teljes, nem épen új dolgokat vett hozzá. A darab szociálista része, melyben az arató munkás nép lázong saját táplálója az anyaföld ellen, a darab értékesebb és erős része mozgalmasságával, jól rajzolt alakjaival, jóízű magyarságával. A dráma azonban a színpadon már nem ismeretlen műtámuával győnebb és hozzá rideg. A második felvonás a leghatasosabb s itt sokat tapsolt a közönség.

A szociálista eszmék képviselője az öreg Solyom András, míg a dráma cselekvénye Erős Mihály körül központosul, a ki Solyom kisebbik lányát szereti. Egy hevesmegeyi falu népe szociálista igazságok jelszavaival indul. Az öreg Solyom András esztét színtén elkabírták az igaztók, ő rá pedig sokat ad a nép. Az öreggel szemközt áll veje, Erős János, nagyobbik lányának férje, a kit az öreg különben nem szeret, mert erőszakolta házasságát. A lázongás híre katonaság érkezik a faluba, s azok közt van Erős Mihály is, a János öcsese, ki Solyom kisebbik lányának, Boriskának már hűségeit fogadott. Boriskát a szolgabíró is üldözi szerelmével, s ezen zökken és fordul a darab. Epen akkor, mikor a szátrajkolók meg akarják támadni azokat, kik aratásba fogtak, s a kiket Erős János vitt munkába, akkor történi, hogy Mihály együtt találja a szolgabíró Borissal, s mivel egy százás öreg asszony már úgy is tele beszélte a fejét, le akarja szurni a bajonettel a szolgabíró, de az öreg Solyom kiragadja kezéből az ölkőlő fegyvert s ő li meg a szolgabíró. Jön a katonaság, a nép Solyom mellé áll, még fegyvert is adnak kezébe, s a szerencsétlen ember megsebesíti a tisztet. Öt magát aztán a katonaság sorlóvása találja, s haldoklásában vallja meg, hogy a szolgabíró nem Mihály ölte meg, hanem ő. Komoran, zordan végződik a nem közönséges erővel írt színmű. Nehány szép dal is van benne, Mocsáry Imre andornoki földbirtonok szerzeménye. Ezek javát Komáromi Mariska énekelte (Erős János felesége) s tetszett játéka is. Molnár László is elég erőt adott az öreg Solyom alakjának. Máskülönbön az előadás gyöngöségeket is mutatott. A többi

nagyobb szerepeket játszották: Ráskai Emilia (Boriska), Csetényi Juliiska, Aranyosi Janka, Rózsahegy Kálmán, Vidár Dezső, Boross, Dajka Balázs, Mátrai.

A Vígcsinához udonsága. «A Valton-család» című színmű a lefolyt héten tetszés mellett került színre. Szerzője Lavedan, a szellemes francia író, kinek a Vígcsinában «Szecesszió» címen adott borsos darabja és általában a Vígcsinában több udonsága után szinte meglepő volt a szegény zongoramester Valton-család polgáros története. Megindító és érdekes a négy felvonásos színmű fordulataiban, finom párbeszédeivel. A Valton-családot zongoraleckéből fentartó Chaterine a főszemély, a kit egy ifjú herceg megszeret s feleségül vesz, épen akkor, mikor a leányt a család egyik régi barátja, egy ideális fiatal ember is nőül akarja venni. A szerény imádó azonban, csakhogy Chaterine boldog legyen, — s később, mikor a herceg és felesége boldogságát veszedelem fenyegeti, akkor is, — ez a fiatal ember jár közbe s véghetetlenül elégtelt, hogy imádozottját boldognak látja. A közönség nagy tetszéssel fogadta Lavedan színművét, melyet Marquis Géza fordított le. Szerény Gizella, Lenkei Hedvig, Gál, Balassa, Fenyvesi, Hunyadi Margit, Varsányi Irén, Nógrádi Jolán játszották a színmű nagyobb szerepeit.

Népszínház. Konti József «Eleven ördög»-ét hozták ismét színre a Népszínházban a múlt szombaton, melynek czím szerepét Letorières vicomte-ot, Blaháné játszotta először czelött vagy tíz évvel. Most a színház új soubretprimadonnája: Ámon Margit mutatkozott be ebben a szerepben. A művésznő, a ki a szegediek kedvence volt, még egészen fiatal leány. Bájos, üde, friss és tele van jókedvvel, temperamentummal. A mellett díszkrét és finom, ment minden frivolságtól és olesó hatásvadászattól. A közönség elhalmozta virágokkal s a tapsnak nem volt vége hossza. Meleg, szívélyos volt a fogadtatása. Az új énekesnő ez első föllepője joggal lehet alkalmazni a régi frázist, hogy egy csapásra meghódította a közönséget.

Hangverseny. Beniczky Gyula Irén, az előnyösen ismert zeneszerző zongoraművésznő márczius 26-án szép sikerű hangversenyt rendezett a Royal-szálloda dísztermében Aranyiné Lange Emma ének-művésznő közreműködésével. Beniczky kiváló klasszikus zeneszerzők és a saját műveiből állította össze programját, melylyel kiváló elismerést s köztetszést aratott.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia ápril 2-iki ülésén dr. Heinrich Gusztáv érdekes irodalomtörténeti fölolvastást tartott a német irodalom «Waltharius» költeményének forrásáról.

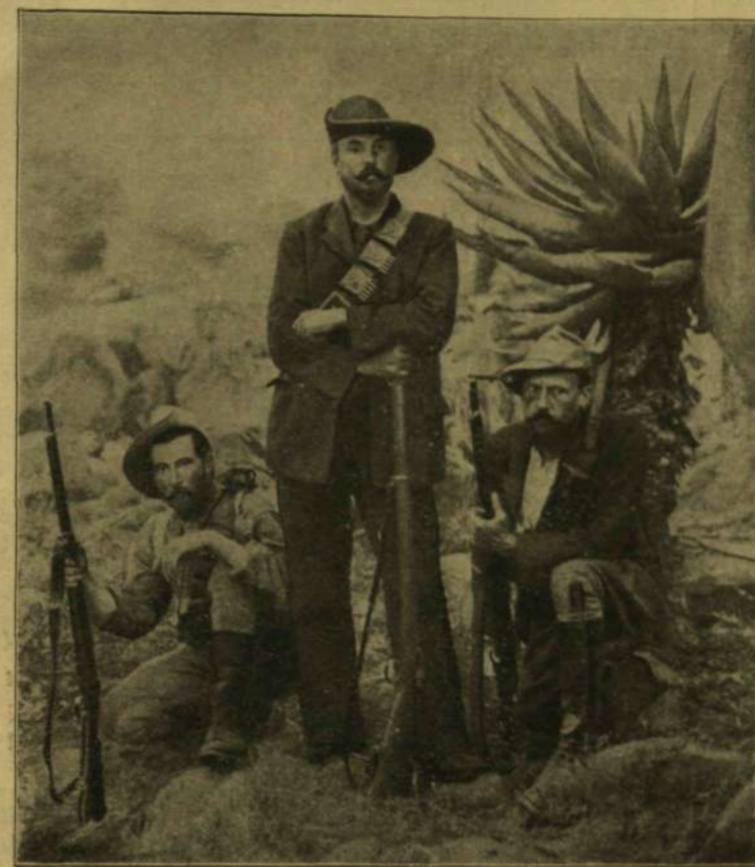
Heinrich Gusztáv értekezéséből fölemlítjük a következőket: A «Waltharius» latinos hexameterben írt német eposz, mely az összes germán törzseknl népszerű Walthori-mondáról szól. Szerzője Ekkhardt szt.-galleni bencés szerzetes, a ki mint agasztvány 973-ban halt meg. Heinrich szerint Ekkhardt valószínűleg egy kész német eposzból vette forrását, mert a fiatal clericus járatlansága a világ dolgaiban és bizonyára csekély emberismerete, de más oldalról művének műértéke nem teszik valószínűvé, hogy a hagyományos anyagot maga alkotta és díszítette föl értékes részleteivel. E föltevést támogatják az angolszász Valdele-törödek, a középkori költőknl a mondásra vonatkozó nagy számú czélzások és magának a Walthariusnak stílye, mely tele van az eredeti alliteráció félcímmerhetetlen nyomaival. Ezután Pecz Vilmos, mint az «Ókori Lexikon» szerkesztője jelentést tett e munka jelenlegi állásáról. A mű füzeteként, minden hónap 15-dikén jelenik meg és márczius 15-dikén látott napvilágot első füzeté.

Az Iparművészeti Társulat, mely fokozódó tevékenységével és sikerrel működik czéljai elérésén, április első napján tartotta évi közgyűlését. A győngékedő Ráth Károly helyett Szalay Imre a Nemzeti Múzeum igazgatója elnököl s megnyitót beszédeben megemlékezett a XIX. század végén támadt új stílusról, a szecesszióról.

Minden kornak — úgymond — megvolt a maga jellemző stílus, csak a XIX. század tért vissza az elmúlt idők stílyjeire, mígnem legutolsó éveiben a realizmus stílyt alkotott meg, a mely századvégünk egész lényének megfelel, a melyt mindenkor a XIX. század jellegzetes stílusának fognak nevezni s a melyet ma még szecesszióznak hívnak. A szecessziót kinövésével magasztalnak nem akarja, de föltétlenül sem itéli el. Míg a természet bizarrságának csak alárendelt díszítő szerepet ad s a mellett a gyakorlati élet követelményeit szem elől nem téveszti. Az Iparművészeti Társulat

SNYMAN TÁBORNOK.

BOTHÁ LAJOS TÁBORNOK, AZ ÚJ FŐVEZÉR.

BOTHÁ PARANCSNOK.

BOER VEZÉREK.

feladatához képest ezen idegen jövevényt meghonosította s azt a magyaros díszítési jelleggel kapcsolathozta.

A nagy figyelemmel hallgatott beszéd megemlékezett a társulat elhunyt tagjairól is, báró Lipthay Béláról, Zsolnay Vilmosról, báró Atzél Béláról. Györgyi Kálmán titkár terjesztette aztán elő a formában is választkos évi jelentést a társulat évi működéséről, a párisi kiállítás magyar iparművészeti részének rendezésében teljesített munkájáról, melynl a nemzeti jelleg kifejezését tartotta szem előtt. Tudatta, hogy a társulat elnöke által szerkesztett «Iparművészeti könyve» című díszmű legközelebb már megjelenik. A tagok száma: 200 alapító és 883 rendes tag. A vagyon 43,334 forint. Végül a választmány kilépő tagjai helyébe megválasztották Beck Dénest, Czobor Bélát, Forster Gyula drt, Gerlóczy Károlyt, Horti Pált, Morelli Gusztávot, Kammerer Ernőt, Pap Henriket, Radics Jenőt és Zsolnay Miklóst.

MI UJSÁG?

A király Budapest. A királyt ápril 28-ikára várják Budapestre, a hol hosszabb időt tölt.

A német császár a berlini osztrák-magyar nagykövetségnél. Vilmos német császár ápril 2-ikán részt vett Szógyény-Marich László berlini osztrák nagykövet ebédjén. A császár, ki annyit gyászolja, ezuttal nem jelent meg. Este hét órakor érkezett a császár, s a nagykövet a nagykövetségi palota lépcsőjén fogadta. A császár magyar huszár egyenruhában, osztrák és magyar rendjeleivel fölkészítve jelent meg. Az ebédnl a császár a nagykövet és neje közt ült, kikkel igen élénk társalgott. Szemben ült vele az asztalnál Bülow államtitkár. Az asztali zenét Vörös Miska cigány zenekara szolgáltatta.

Szász Károly köszönete. Az őz püspök és költő iránt, az őt közelebbre ért gyász alkalmából, tisztelettel nagy száma fejezte ki őszinte részvétét, melyért Szász Károly és családja a következő köszönetet nyilvánítja:

«Feljelhetetlen drága feleségem — édes jó anyánk — váratlan elhunytá alkalmából, százan és százan — kiket hozzánk rokonság vagy barátság fűz és a meghalodgólhoz a szeretet, tisztelet és hála köteleke csatolt, — kerestek fel bennünket, közelből és távolból, élő szóval és írásban, mely részvételnek őszinte kifejezésével. A velünk együtt érzett fájdalomnak ebből a szíveható megnyilatkozásból vigasztalást és erőt igyekeznünk meríteni melyeségs gyászunk, pótolhatatlan vesztésünk elviseléséhez. Kötelességünknek érezzük tehát most — még saját szívvel s megtört lélekkel bár, de Isten akaratában keresztényekhez illően megnyugodva, megemlékezni azokról, kik jó lelkek sugalla-

tától ösztönözve, bánatunkat enyhíteni törekedtek. Aldja meg az Isten mindazokat, a kik részt vettek a mi fájdalmunkban s fogadják szívesen megszomrodott szívből fakadó hálás köszönetünket. Budapest, 1900. márczius 24. Szász Károly és családja.»

Brandes György, a dánok hírneves írója, nagyon szívesen fogadott vendége volt a múlt napokban a főváros mívelt köreinek. Több mint egy hétig időzött Budapestben s mindenütt megfordult, hol a magyar főváros kulturális és társadalmi életével megismerkedhetik. Márczius 31-ikén a lipótvárosi kaszinó vendége volt, s ott felolvasást tartott Bsenről, kikez régi baráti viszony kapcsolja. Brandes az ország több részét is meg akarta látogatni, de a szeszélyes időjárásban gyöngékedő lett. Kirándulásairól tehát lemondott és ápril 6-ikán elutazott.

A budapesti egyetem új tanára. A közoktatásiügyi miniszter előterjesztésre a király Békefi Remiget, a kiváló tudóst, a budapesti tudományegyetemre bölcsészeti karán a magyar művelődés történeti rendes tanárává nevezte ki. Békefi, a ki eddig is mint rendkívüli tanár adta elő a magyar művelődés történetét, az első rendes tanára a művelődéstörténeti tanszéknek, melyet alig egy éve szerveztek.

Rheuma, esuz, köszvény és epekőbajok biztonságos gyógyíthatók a tudományos alapon álló Dr. Rissoté citromnedv kurálal. Ismeretést ingyen és bérmentve küld Szabady János gyógyszerész Budapestben, Damjanich-utca 2/c.

HALÁLOZÁSOK.

Báró Atzél Bélát, márczius 31-ikén temették el, nagy részvét mellett. Ravatalát az ő nevezetes alkotásának színhelyén, a Park-klub fényes társalgótermében állították föl, s oda küldték a számtalan koszorúkat. A kaszinók, egyesületek, melyeknek az elhunyt tagja volt, részvétiratokat küldtek a gyászoló családhoz. A koporsót sötét ciprusok és viasz gyertyák sokasága vette körül, a temetésre pedig a villamos csillárokat is felgyújtották. Hideg, borús délután történt a temetés. A klub-palota egész környéke el volt lepve. A teremben összegyűltek közt a társadalom és közelét előkelőségeit lehetett együtt látni. Ott volt gróf Apponyi Lajos udvarnagy, Plósz Sándor igazságügyminiszter, Percezel Dezső a képviselőház elnöke, Márkus József főpolgármester, a kaszinók, egyesületek tagjai. Az egyházi szertartást dr. Várdy Árpád apát-kanonok végezte. A teremben két gyászbeszédet mondtak. Az egyiket Beóthy Ákos tartotta a Park-klub igazgatósága nevében. Hangzott, hogy nem volt benne semmi hiúság, a dicsőséget hagyta másnak; ő dolgozott és áldozott. Emlékték a klub, ezek a terem és múlkincsek az őzik. Wekerle Sándor az országos kaszinó nevében beszélt ezután, s többi közt ezeket mondta: «Ideál-kért küzdött; a társadalmi körökben rejlt nagy erők

felkeltése, egyesítés, hatványozása, léha kedvtelésektől idegen, főrás és erős nemzedéknek biztosítása, a nagy magyar társadalomnak erőssé, hatalmassá, vonzóvá tétele volt az ideál, melyért léleknek nemes hevél, erejének teljes megfeszítésével egész odaadással munkált, fáradt, küzdött. Nem kétkedve, nem fél szívvel, hanem egész lélekkel, határozottsággal, kitartással szolgálta eszményeit, példát adva, hogy egész lelkünknek tegyük azokra az ideákra, a melyeknek szolgálatába szegődünk. Egész ember veszett el benne!» A beszéd után a gyászmenet megindult a kerepesi úti temetőbe. A sirnál, mely a Deák-mauzóleum közelében van, Várdy Árpád preláus-kanonok végezte az utolsó szertartást. Az özvegynek és az elhunyt fainak koszorúját a sirba tették, a többi koszorút pedig ráhelyezték a sirra, melyen nagy halomban feküdt a sok virág.

Elhunytak még a közelebbi napokban: WEINBERGER ISTVÁN, a főváros nyugalmazott gazdája, ki még 1835-ben állt Pest város szolgálatába, a város vagyonnát híven kezelte, a szabadságharc alatt az ő tiszte volt gondoskodni az ellenség elé emelt gátrakról, sánczokról, a nagy idők egyik késői tanúja volt, gróf Batthyány Lajos kivégzésének is szemtanúja; 80 éves korában halt meg, Budapestben. — SZERKESZ JÁNOS, szerbiai vál. püspök, a rozsnói székeskaptalan nagyrépostja és püspöki helynök, élte 82-dik, papágának 58-dik évében, Rozsnóyn. — MOLNÁR PÁL, a sátoralja-újhegyi kegyesrendi főgimnázium igazgatója, Kőszegen 46 éves korában. Molnár 1898-ig a kegyesrendiek budapesti főgimnáziumában volt tanár. — PROBST PÁL, esperes-plebános, ki 45 évig volt Újhartyán buzgó lelkipásztor és a közégs anyagi köréinek emelésén is sikeresen fáradozott. — SZÉKELY JÓZSEF, köztisztletben élt csákvári ref. lelkész. — KISS SÁNDOR, földbirtokos 48-as honvéd, Kiss Ferenc orsz. képviselő testvére, életének 70-ik évében, Szolnokon. — KALLÓSTY ISTVÁN, ügyvéd, 1848–49-ik évi honvédhadnagy, 72 éves, Zala-Egerszegen. — SZAKÁCS JÓZSEF, 48-as főhadnagy, Klapka György egykori hadsegéde, 70 éves, Budapestben. — DR. BAUMER JAKAB, Jász-Nagykun-Szolnokmegye alsó-tiszai járásának 1872. óta járársorosa, 73 éves korában, Tisza-Földváron. — HÁNTYI DEZSŐ, szegedi törvényszéki albíró, a ki népies irányú novelláival és verses elbeszéléseivel is sikereket aratott Szegeden, még fiatal korában. — DOKTOR SCHULLER DÁVID, ki 1848/9-ben mint honvéd részt vett a harcokban, 78 éves korában, Mező-Csathon. — DR. PROTICS JÁNOS, ügyvéd, Pozsony társadalmának egyik köztisztletben álló tényezője, 45 éves korában. — ZÁDORI Kovács ISTVÁN, 48-as honvédtiszt, a ki a szabadságharcot hősiesen végigküzdötte, s az első közt nyomult be a várba, Dunapataj községében. — ZORCSÁK JÓZSEF, mérnök, 1848/49-diki honvéd, 77-ik évében, Budapestben. — PÁTER ÁRPÁD, vezérkari ezredes, a vezérkar távírdai osztályának főnöke, Bécsben 46 éves korában. — FARAGÓ EDE, a hazai általános biztosító részvénytársaság központi főkönyvelője 27-ik évében, Budapestben. — Kisstan-

kóci Gyurkovich Zsigmond, a kunszentmiklósdabas-szabadszállási takszerkeztár vezérigazgatója, élete 47 évében Kunszentmiklóson.

Özv. idős NÁRAY Jánosné, szül. Grammetz Erzsébet 81-ik évében, Balassa-Gyarmaton. — Özvegy GREGUS SÁMUELNE, szül. Molnár Emília élete 78-ik évében, Budapesten. — Özv. szentmiklósi SZABÓ JÓZSEFNÉ, szül. Dulovics Valéria, 75 éves korában, Budapesten. — ALEXY MARIKA, Alexy József eszakai állami tanító leánya, a kassa-oderbergi vasút eszakai állomásának pénztárosnője, 22 éves korában.

Szerkesztői üzenetek.

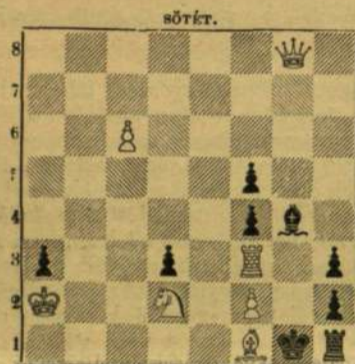
Idill a Balaton mellett. Életkép. Úgyes, eszesen van írva, bár a meseje nem egészen új. Legfőbb hibája, hogy a benne szereplő halászközérbécsiekben egyre-másra olyan kifejezésekkel élnek, a melyekben halász emberek tölteni bizon lehet. S ez végig vonulván az egész történeten, bizonyos visszhang érzetét kelti az olvasóban, ki e miatt a kifogástalanabb részeket sem élvezheti.

Esti séta. Erős képzelettel s itt-ott a lélek komolyabb megindulásával van írva; csak hogy a szerző nem uralkodik tárgyán. A képek elasztikusan gomolyognak, a gondolatot elburkolják, ellomályosítják; még a kopasz ágakon átréző fényes csillag, a költőtemény végén, melyet a szerző egy pompás hasonlattal agról-ágra ugráló kis ezüst madárnak néz, sem tudja a zavaros költőmenty megvilágítani.

Gyöngéden szépen összehajtogatta. Kedves kis gondolat; de a szerzőnek úgy látszik nincs elég költői ereje hozzá, hogy a mit érez, gondol, megfelelő költői formába tudná önteni.

SAKKJÁTÉK.

2161. számú feladvány. B. Wardener N.-től.

VILGOS.

Világos indúl a negyedik lépésre matot mond.

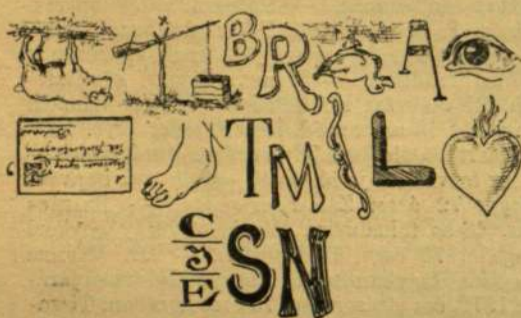
A 2145. sz. feladvány megfejtése Bayer St.-től.

Vilgós. Sötét. a. Vilgós. Sötét. 1. He3-d5 ... Kd4-e4 (a) 1. Kd4-d5; -e4; (b) 2. Vd2-c3 + Ke4-d5; 2. H-f6 + K. t. sz. 3. He4-f6 mat.

Vilgós. b. Sötét. 1. He4-c5 ... e6-d5; 2. Vv-v H mat. t. sz. 3. Vv-v H mat.

Helyesen fejtették meg: Budapesten: K. J. és F. H. — Andorfi Sándor. — Kovács J. — Liptócsirt: Hoffbauer A. — Kecskemén: Balogh Dénes. — Losoncon: Demeter József. — A pesti sakk-kör.

KEPTALÁNY.

A 'Vasárnapi Ujság' folyó évi 12-ik számában közölt képtalány megfejtése: Gróf Tolstoj Leo.

Feloldó szerkesztő: Nagy Miklós.

Szerkesztési iroda: Budapest, IV., Kaplony-utca 9.

Gammiaruk, betegápolási cikkek serekeit (összerék F. Bergeránd párisi gyárostól) legelőnyösebben beszereshetők Poljár Sándor egyetemi kötszerésznél, Bpest, Erzsébet-kört 50. 6734

Salvator advertisement. Includes image of a woman and text: 'Vese, húgyhólyag, húgydara és közhvény-bántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a Lithion-forrás a Lithion-forrás készíti a legjobb húgyhajtó hatású!'

NYILT LEVÉL. Teljesen gyógyseres úr! 24 éves kellemetlen viszketésgépi bajomat az Ichtioi-Salicyl kenőcs 2 heti használat után teljesen elmulasztotta. Eger, 1899 július 28.

Vörös kezek! vörös arc és orr ellen az egyetlen gyógyszer a Raditz-féle.

Mirtus-fehérítő. Számtalan elismerésvél Ártalmatlan. Üveg 2 frt. Legjobb esti és napi poude a Mirtus-poude. Dobo 50 kr., (fehér, rózsas, vagy eráme). 8460 Mirtus-crème. bőrfinomító szépitő üditő arc és kézi crème, eltávolít minden bőrháit. Kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 frt. Pulcheradin-szappan. Bőrfinomító és remek illat. 1 drb 40 kr, 3 drb 1 frt 10 kr. Készíti és szétküldi az APOSTOL gyógyszerár BUDAPEST, VIII., József-körút 64/c.

A Franklin-Társulat kiadásában megjelent. KERTÉSZET KÉZIKÖNYVE. Tíztes utasítás a konyhakertészet, virágmevelés és gyümölcstenyésztés körében. A legújabb kdtők után írta. GALGÓCZI KÁROLY. Átdotó és jegyzetekkel bővítette. Dr. FARKAS MIHÁLY. Negyedik kiadás. Ara fűve 80 krajosár. Keménykötésben 1 frt.

Nirdetések felvétetnek a kiadó-hivatalban, Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Kurczk és Tsa. Phologinkografiai műintéze készíti a legjobb licébet mindenemünyom latványhoz. Budapest, VIII. Szentkirályi-utca-13

KESSLER-féle MAGDA-HAJKENŐCS derma-ol-giai-terapeutikus alapon nyugvó összetételénél fogva az elismert legjobb szor korpá ellen, ugyszint hajkihullás ellen. MAGDA-HAJKENŐCS több év óta kipróbálva, teljesen ártalmatlan, a hajnövést előmozdítja és mint kitérés óvószer a gyakran előforduló hajvesztéggel ellen, még gyermekeköl is használatra legolban ajánlható. 1 tégely ára 3 korona. — Főszékhelyi raktár: KESSLER REZSŐ-nél gyógyszerés GYERTYAMOS, (Torontoi vármegye). Raktárak Budapest: Török József, Király-utca 12 sz. Dr. Egger Vácsi-körút 17.

Párisi hajápolási szerek! Viola hajfátalító-tej. Viola hajszesz. Viola Tanno-chinin-pomádé. Viola antiszeptikus fogpor. Viola antiszeptikus fogviz. GEML-féle gyógyszerárban Temesvár, Belváros, Losonczy-tér.

Kwizda Fluidja (Kwizda-féle Közvényolajfluidja). A kigyó védjeggyel. Turista-fluid. Erdőmelyesen használna turisták, kerékpárosok és lovagok által nagyobb táruk utáni erőltetésre és erőtgyítésre. Árak: 1/2 palack 1 frt. 1/4 palack 60 kr. Csak a fenti védjeggyel a valódi. — Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Magyarország részére: Török József gyógyszerésznél Budapest, Király-utca 12. Kreisapothek, Kornenburg (Bécs mellett). A név, rajongó és csomagolás törvényesen védett. 8172

feljebb — 14 méter — postabér és vámmentesen szállítva Minták kiválasztására, nem különben fekete, fehér és színes 'Henneberg-selyem' blousok és ruhákra alkalmas, 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint. Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik! HENNEBERG G. selyemgyáros Zürichben. Cs. és kir. udvari szállító. 8554

Kufeké gyermeklisztjét. MAGYARORSZÁG, AUSZTRIA, NEMETORSZÁG stb. LEGELSŐ HOZZÁÉRTŐI AJÁLJÁK LEGJOBBAN TAPÁLJA A GYERMEKET TEJHEZ VALÓ LEGJOBB POTLEK KUFEKÉ R. WIEN VI/2

Euthalin nélkül nincsen női szépség! Bekérésre és lemosásra egy percnyi idő elegendő, hogy a leppompásabb, eddig el nem ért, hófehér arczsín elővarasítottassék. Euthalin légszennyezők, a bőr és eltorlóján az arcznak minden tisztáltságot. Az arczok gyógyszerész-egyet vegyészeti laboratóriummal állított biztonságos és szert teljes arczápolás. Kapható gyógyszerárakban, drogueriákban vagy utaszerkeskedésekben. 8084 Ára kor. 1.60. — Főraktár Magyarország részére: Török József gyógyszerésznél, Budapest, VI., Andrassy-ut 29. szám.

A női szépség elérésére, tökéletesítésére és fentartására legkínobb és legbiztosabb a Margit-Crème, mely vegyítiszta, zírmentes és teljesen ártalmatlan. Törvényesen védve. Ezen világhírű arczkenőcs nap nap alatt elváltozó szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrráktát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot fehéré, simává és lágyvá varisolja. Ára: nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor., Margit hölgy 4 kor., Margit szappan 70 fill., Margit foggép 1 kor., Margit arczvíz 1 kor. Postán utávétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a kész ÁR: FÖLDES KELEMEN gyógyszerész Arad. Kapható minden gyógyszerárban. 8296 Sem bizonyt, sem ölmot, sem más ártalmas anyagot nem tartalmaz. Főraktár Budapest: Török József és J.

Reichenau (Alsó-Ausztria). Déli vaspálya-állomás: Payerbach-Reichenau, posta, távirta, telefon. Levegő-, terep- és hidegvíz-gyógyhely; legmagasabb uraságok nyaralóhelye; 500 m. a tengzszint fölött; fűléges fekvés, szél és nyugat felől a hatalmas Schneeberg és Rax-alpok által védve. Átlagos hőmérséklet 15°, 18°, 13° R., diszes tónyvezet Naponként kétszer hangverseny, csanak-verseny, Lawn-tennis, olvasóterem stb. 'Rudolfshad' kitűnő vizgyógyintézet, kényelmes szállók, 200 lakház és nyaralók. Orvosok, gyógyszerár, ártésorolók, nagyszűrő helyi-kiindulások kiindulópontja, számos sétaut. Vendéglátalom körülbelül 6000 személy. Előzetes ingyven, száze képpel ellátott részletes leírás. Reichenau és festői vidékéről pedig 3 k. 60 f. beküldés ellenében bérmentve küld a Gyógy-bizottság.

A 20 év óta ismert és kedvelt Szőrtirtószer (Epilatoire), mely teljesen kírja a szőrt az arczból a kéztől, a karól stb. most meg lett javítva és hatása gyorsabb, mint azelőtt volt. Teljes jóhatás. Ára 3 fill. üvegnek 5 frt. A nagy üvegnek 10 frt. Fischer Róbert a vengyal tudora és szépségészés Wien, I., Habsburgergasse 4. Fűzetek, melyek az orsz- és az egyes különlegesre használatáról szólunk, ingyven és természetesen küldenek. A készítmények ártalmatlanságáról szóló bizonyítványok bárkinek beteküldésre állanak úgy szívesen kérésre küldünk minden világtól. Felvilágosítás szívesen nyújtunk adatk, levelein is. 8589

Legjobb és leghirnevesebb pipere hölgyor: a La VELOUTINE 6959 Különleges Rizapor BISMUTTAL VEGYITVE CH. FAY, ILLATSZERÉSZ. PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

REPRODUKÁLÓ-MŰINTÉZET. PHOTO-GZINKOGRAFIA. WITTIZ MAINFRED. VILGOS MUTPEM. TELEFON 18-99. BUDAPEST, VI., Király-utca 30.

GANZ ÉS TÁRSA VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR. RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

Ajánlanak mindennemű vas-, acél- és fémöntvényeket építkezési és gépészeti czélokra, vízvezető csöveket, szivattyukat, lecsapoló- és öntöző-zsilipet, készülékeket a belvizek leeresztésére. A helyi viszonyok szerint szerkesztett turbinákat, órlöhengereket, kérengöntetű hengerekkel és malomberendezési cikkekkel. Zsilipeket bármily nagyságban és bármily rendszer szerint. Alapsöveket, zárkészülékeket, cső- és kapuzsilipekhez, czölöpverő gépeket, anyagszállító kocsiakat. Álló vagy fekvő gáz- és petroleum motorokat, egy vagy két hengerrel és mindennemű zuzógépeket. Mechwart-féle forgó gőz- és petroleumekéket. Világításhoz vagy gépek hajtásához szükséges villamosságot bármely távol-512 ságra elvezető dynamogépeket. 8192

VUKOVÁRI arcztisztító kenőcs VUKOVÁRI bőrszépitő szappan. A már 45 év óta dicsegetreméltólag ismert, s a 71.012. sz. Bm. leirat követelményeinek teljesen megfelelő 8635. szeplo, himlőhely, sömör, májfoltok, fakadékok forrasági persenek, orrvörösség és minden egyéb arcvirágzások ellen. valamint a mely arczkenőccsel a használati utasítás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal kinézetet kölcsönöz. Egy nagy tégely ára 1 kor., 60 fill., kisebb 1 kor., szappan 1 kor. Utánzósktól óvakodjunk! Csak Krajcosovics által Vukováron készített kenőcs valódi. Minden tégelyen Krajcosovics, a készítő arczképe látható. Főraktár: Török József gyógyszerártára Budapest, Király-u. 12. és Andrassy-ut 29.

Michelstädter S. E. és H. Sajátkészítményű cipők nagy raktára Váci-utca 3. sz. BUDAPEST, Erzsébet-körút 15. 'Triumph' cipők — gombolás, fűrés és szeg nélkül — egyedül készíttje. Dr. Hörges-féle asbeszt-talpbetéttel ellátott cipők nagy raktára. 8477 Fiók-telpek: Debreczen, Bocserekek, Sopron, Uvidék, Zágráb, Brassó, Varasó, Statmar. Minden cipő talpába az ára bele van nyomva.

A Budapesti Központi Tejcarnok Szövetkezet tejét ezental új elzárás palackokban hozza forgalomba, hogy a tapasztalviszsszélések (hamisítás és más származású tejjel való újbol megtöltése a palackoknál) megszüntetessenek.

Közvetlen házhozszállítás közpénzüzetés és elővétel mellett. Leszállított árak. A teljes tej literje az eddigi 30 fillér helyett ezental 25 fillér. 50 literre szóló jegyfűzet előre váltás esetén 24 fillér. Ezen jegyfűzetek a szövetkezet pénztáránál kaphatók.

VII. Rottenbiller-utca 31. sz. A palackok parafalemez betétöl: ellátott stanioli kupakkal vannak ellátva. Minden kupak föltétlenül a czég és a kibocsátás napja van kinyomatva. Más kiállítású vagy sérült kupakkal elzárt palack nem eredeti töltésű a visszautasítandó. Tejszín, vaj és turó is vitetik közvetlen házhoz kisebb adagokban. 8634

Alapítva 1879. óta. Kitüntetve. Eletnagyságú arczképek minden beküldött fénykép után csak 3 forintért a legfinomabban készítettnek el. A fénykép sértetlenül marad. A fényképet hasonlatosság és tartósságért legiszigorúbb jóhatás. Legszébb, legteljesebb és legkínobb megjelölésű, valamint már azért is alkalmas, mert örökös megmaradó értéke van. Egy ily arczkép egyszer mind gyönyörű szabadszín is. Név és születésnapja, nemesebből nászajándéknak vagy egyéb alkalmi és ünnepl ajándéknak is a legalkalmasabb. A legszébb és örökös emléke elhunytakról is. Bodascher Siegfried kitüntetett arczkép festészeti műterme Bécs II. Praterstrasse 61. (A 'Praterstern' lóvasúti megállóhely szomszédságában.)

